

308831 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3,
నంపుటము. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 సం. సెప్టెంబరు నెల 8 వ తేది కుక్రవారము
న శ నా మ సం వ త్స ర భా ద్ర ప ద మా స శు క్ల వ కా థ శి ౧౧.

No 135

(నందిక ౧౩౫)

ఆంధ్రనర్వకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

ఇది

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి
గారిచే వ్రాయబడినది

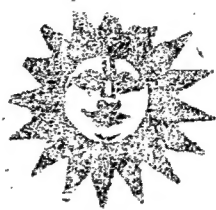
వెల 0.4-0

[హాస్టేజి క్రత్యేకము]

ఆంధ్రవత్రికా కార్యాలయము
7 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మాసద్ద దొరకును. కొనువాగు సూర్యమార్కును
గమనింపును. కరస్పాక్ డెయ్య మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అంధు కంపెనీ
(63) 21, హమ్మంబిది, బొంబాయి.

శారదాంబ

స్త్రీధర్మబోధినియను నాటకము

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య వ్రాసెను.

సంఘమరాచారసంస్కరణమునకు చూర
మిందు జావబడినది. అందఱును జదివి తీర
వలయును.

8 అణాలు వెలగలది 4 అణాలకు పంచుకను

పోస్తేజి ప్రత్యేకము.

విశవామా:— ఆంధ్రవత్రికా కార్యాలయము,

7, తంబుశెట్టివీధి,

మదరాసు

దంతచూరము

కంటినొప్పులకు మంచిపాడుము. నువాసన
కలిగియుండును. వెల స్వల్పము.

కట్ట 1-3 వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతక్షాలహారి.

నొప్పిగలచోట మాడిని మందులోతడిచి
తెల్లన నొప్పిని వెంటనే మాన్పును.

సీసా 13 వెల 0-8-0 మాత్రమే

జీర్ణరసాయనము

అతిలితేజోహృద, అగ్నిమాంద్యము,
మలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు.

15 మాత్రలుగల దట్టి 13 వెల 1-4-0

గజ్జికీతైలము

చిన్నపిల్లలకు మంచిమందు. ఈతైలము
బాలుగుఘోటలురాచినతప్పుకనచేయును.

దట్టి 13 వెల 0-3-0 అణాలు.

చగుళ్ళకు తైలము

అతిహాయి, అజీచేతులు, చర్మము,
కారకమవలనకు కీలాలివలనను వరిలివీరు
కాదుబయ్య, చలనశక్తియు సంభవించును.
ఇట్టితైలమును రాచిని ముగ్ధుమాని కల
చోయి మంచిచెర్మము రాగలను. చగుళ్ళ
నొప్పియు నయమగును స్వల్పక్రయము.
వెల దట్టి 1-3 ను. 0-6-0. వి. పి. శే. ౧.

మోహినీ తైలము

మెదడుకు, కండ్లకు చలువజేయును. వెం
డుకలు నునుపుచేరును. కురులు పెరుగును.
5 తులముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0.

మూలశంకకు తైలము

మూలశంకవలన ఆసనమువద్ద చర్మము
లావు బారిమొలచుచున్నది యమిత బాధగలు
గును. దట్టి 1-3 వెల 12-0 మాత్రమే.

కలరా మాత్రలు

కలరాతగినవెంటనే మందుతీసుట ఆప
కృతము. కలరాకు బహుశ్రేష్ఠమైనది.

12 మాత్రలు దట్టి 1-3 వెల 0-6-0.

తేలుమందు

ఈ మందును కుట్టినచోటరాచిన బాధ
నూయమగును. ప్రతియింట నుండదగినది.
సీసా 1-3 వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు

భాతుపుష్టికి, బలమునకు, విక్రవృద్ధికి,
శక్తికి, విజ్రాయుధము.

20 మాత్రలుగలదట్టి 13 వెల 1-0-0.

రోమహారి.

ఈధన్యమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి
కట్టించిన, రోమములకు రెండు రిమివముల
లో మొదలంటి కాచిదోపును. దీనివలన
చర్మము నలువెక్కినది. మంచియొందదు.
దట్టి 1-3 ను. 0-8-0. వి. పి. శే. 0-12-0.

తామర తైలము

తామర, తీట, ఏనుగుగడ్డి, దురద, రసి
కారుట మొదలగువాటికి మంచిమందు.

దట్టి 1-3 వెల 4 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహారి

చలిజ్వరము, విషపుజ్వరము, మన్యజ్వరము
మొదలగునవి జ్వరములకుదివ్యోదకము

సీసా 13 వెల 0-12-0 అణాలు

కర్ణక్షాలహారి

5,6 బొట్లను చెవిలోపోసిన బాధతగ్గును.
మంటయుండదు. త్వరలో మాన్పును.

సీసా 13 వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖభోగి మాత్రలు.

కొడుకు సవాయిమేనాములకు ఈమాత్రలు
కాగుగ కనిచేయును. వీనిని తినుచు నిండు
పడిన చోట ముఖభోగి తైలమును రాచును.

ఇవి రక్తకుడ్డికి మేనా
ద్యములకు కూడ చాల ఉపయోగకారి.

20-మాత్రలుగల దట్టి 1-3 వెల ను. 1-0-0.

సుఖభోగి తైలము

దట్టి 1-3 ను. 1-0-0. వి. పి. శే. 1-4-0

అన్ని విధముల ప్రయోజనములకు, కొడుకు
పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును.

ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మాడినవి
లొంగి మాత్రలను తినవలయును.

అమృతాంజనము డి. పో,

109, ఫెరిరోడ్డు, హాస్ట బొంబాయి. } 6, తంబుశెట్టివీధి, జాడ్జీపురు, చెన్నపురి.

రాంజనం డిపో, బొంబాయి, లండన్ మదాను

స్త్రీలు

(కొత్త భావయ్యగారు)

చ. అతిథిల మేలుగోం యిటులాదరభావముతోడ వాగ్వికేతుతి సడపింపుమార్తమున మంచియందులదిగాన; పుష్పియయిన్ నళే యొరులు మంతరి గాదన నీమిసే యదున్, మీతి జనులెల్లయం బొగడలేప్పగత్యమే యెట్టివారికే

ప్రపంచమంతయు ననేక కాళాసమాజము బ్రహ్మ క్షత్రియ వైశ్య కూద్రా ద్యస్తా దశనన్త బ్రహ్మిణాః. త్రివిజాతియందును స్త్రీ పురుషకాళుః స్వభావ జన్యము. ఏ జాతి యభ్యుదయమునకును స్త్రీ పురుషుల యన్యోన్యము గాకమే కారణము. అన్యోన్యముగాను ముఖ్యముగ పత్నిత్వమునం దిదిమి యున్నది. మాతృత్వము ఇందలదిగ నున్నది భగవంతుడు పత్నిత్వ మాతృత్వములు స్త్రీలయందు సమానముగ నుండ నితమిచ్చెన అర్థకాశీకర్తరూప మితత్వమునే బోధింపుచుండును. ఈతత్వ మాచరణగో నున్నపుడు మర్త్య లోకము నున్న కుల్య మారును ప్రజ లెల్లకు సత్వసంఘముగను అహింసాబ్రతా నెట్టైన పరమాగుణ మాయును. గారి జనవ్యభావ మిదికాదు. విరాటము మాతృత్వము మంచిదనినది. కామము పత్నిత్వముకు గోరును. ఇదియునే తేజాభ్యుదయమునకు సహకారిగావు. కరుక పత్నిత్వ మాతృత్వములు స్త్రీలలో సమానమగుటప్రతికాళిగాను ప్రత్యక్షింపవలెను.

పత్నిత్వము.

అనంతమునందు చిగ్గకాలమునందును పత్నిత్వమును చక్కగ నడపుటగో స్త్రీలు మిక్కిలి ప్రభావతిగాంచిన వాగవేదము గలరు ఇత్ర దట్టికత్తి క్రియమగుచున్నది. ఈ శక్తిని ప్రతిపాదకు వృద్ధిపలుకుట ప్రత్యక్షింపవలెను. దీనిని వృద్ధిచేయుటకై కాంతకేళదమిది సద్గుణములేకా స్త్రీలకు విద్యగూడ యావశ్యకము. పత్నిత్వమునకు ఘోషాగూడ ముఖ్యమైనది.

ఘోషా

ఈపేరు మనభావలో శబ్దంబున దీని నితరభాషలలో నుండి తీసికొంటిమిగాని వాస్తవ మానవసహో దీనికి ఏ బంధించినవికాదు. కాబట్టి మనభావలో "అంత్యకామము" యున్నదని కలవు. ఈమాటల నుఁ ఘోషాను అధారము. ఘోషాలన చాలవచ్చును కనుకనున్నది కొందరు వాదించుచున్నరు. యాక్రమములందు ఘోషా నాచరించుటకు వదలుటకును మనభావ్య లనేముల కట్టుబాట్లొందిరి.

ఈకట్టుబాట్లు కురుపుల కాలమున రచింపబడిన కొందరూహించుచున్నాడు. వాల్మీకియే తన రామాయణమున యీ విషయమై కొంతవర్ణించి యుండుటచే నై తత్పరములు మును తప్పని ప్రభవమిచ్చును. ఆకామమున కని మిక్కిలి భక్తి శంసా గాత్రములు గాని యిత్రులు కొన్ని మార్పులు కాలములు. విపరీతముగ నీ యాచారము చిన్నదియై మంచికాదు దీనిని వదలిచో లెక్క వెట్టగా నన్ని కీములు సంభవించుట నిశ్చయము. స్త్రీ పురుషులొంటిగ సమాజకేమైవును అనగాను హెచ్చును. ఇది స్వాభావికము. అందు స్త్రీల కనుకాగమ మిట్టపడును. స్త్రీలకు బహు కాధాముక్తముగాను పురుషులకు బహుభాగ్యము క్తముగాని పనికిరాదు. స్త్రీ పురుషులకు సమాభిప్రాయము కలదుగాని సరిస్వాభావిక భర్తమునై వాధాని తడి ముండవలయును. స్త్రీ పురుషుల ప్రపంచాభివృద్ధికొరకు పరిపకులుగ నుండవలయుగాని ప్రత్యేక కామవ్యవహారమునకుకాదు. కామ మనగా యుందియలెంత. సర్వజనులకు జీతేంద్రియము కాదు. జీతేంద్రియముకాని స్త్రీ పురుషులొందరుల నాదిని పరస్పరముగాను ప్రపంచము సమాజము. ఈ సమాజము యన్యోన్య సహాయముగ నుండును. అది యనేమిటకు కష్టములు గల్గిగించును. ప్రపంచములో కోర్కెయు తేని వలనను వచ్చినను శబ్దపరీతి వచ్చుచుగాని యా కార్యము నందుమాత్రము సాధ్యముగాదు. పి కానొకపురుషుల సకలము స్థితిగూడ వచ్చును. వరపుర ప్రేమ తేనెను బలిపులుకు జీతేంద్రియములకాని వానును స్త్రీలకు నాదివపులు బలాత్కార బుద్ధి సహసంతుకు. అపుడు ప్రత్యేకకాలము సమాపించినట్లుండును. ఎందరు గావాధిరాజులు నళింకి ఎందరు పుత్ర మిత్రకళత్రాదుల గోలుపోయిరి? ఎన్నెన్ని యుద్ధములు జరిగినవి? దేవ మెన్ని కష్టముల పాలయినవి? తొల్లి గావచ్చుచు ప్రయు ము కిప్పటికిని కన్నులకట్టి ట్టుండలేదా? ఇది యన్నియు ఘోషాను వివర్ణించిన గలుగు కీములు ఇటీవల కొందరు ఘోషా బాత్తుగా వివర్ణింపవలెనని వ్రాసి యున్నాడు.

ఘోషాలన కలుగు కష్టములన్న లాభము లెక్కువ యని చెప్పవచ్చును. ఘోషా బీదలకు పాక బోవచ్చును. తగినట్లు సంపదించుటకు భగవంతుడు వారికి పిల్లలెచ్చిచే యుంచెను. ఘోషాల భాగము వాటిల్లకుండ వా రేమయాణము చేయవలెన్నును గాత్రకాలము తగినకాలము. ఘోషా యాచరించుచున్నచో దేశమంతయు కాంతభావముగ నుండును సర్వ జనులకు వరపుర వైమయములు లేకయుండును. ఇంకేమి కావలయును? దేవలకు ప్రజలందరు కల్లోలముగ బరస్పర వైమయములలో కాలము పుచ్చెదలె, దేశమంతయు దేవలకు కష్టములపాలగునో, యట్టిది లేకున్న తేజము కింకేమిలాభము కావలయును? ఘోషాలన స్త్రీలు ప్రతికార్యమును జేయుటకు ప్రతిబాధకమియు, తేజాభివృద్ధి కరములగు కార్యములలో పురుషులకు చేకూడునుండుట యీ భవమియు, కొందరు చెప్పదురు. దీనినిగూడ విచారించి ప్రత్యేకముగ స్త్రీల సభలు జరుపవచ్చును. అందు స్త్రీలు తమ తాము జ్ఞానమును వృద్ధిజేసికొనవచ్చును. స్త్రీలకు ప్రత్యేకవిద్యాకాల తర్పణం వచ్చును. అందుస్త్రీల కొందరు బోధింపవచ్చును. అందులన వారిఘోషా భంగము కాదు. దేశమునకు కావలసినది ముఖ్యముగ జ్ఞానము. అట్టిజ్ఞానమే వృద్ధియగును. ప్రత్యేకవిద్యాకాలము మున్నును ఏ స్థాపించినచో విశేషవ్యయ ప్రయాసమగుటచే నుత్కృష్టముగను నీయూచారమేల వివర్ణింపరా దనవచ్చును. భగవంతునివై భరతాభ్యుదయమునకు బోద్వడుచున్న యీ యాచారమును నిర్మూల ప ఆచారములకు నాన సాధ్యముగాదు నదిగదా. వైన చా) వినట్లు ప్రయుగ ప్రత్యయమనకు హేతువును. నూదంటురాయ యియును వాక్కించుకట్టు స్త్రీ పురుషులకు దాక్షిణ్య గలదు. "స్త్రీని కాచినంత దిత్తియు రంజిల్లు" అను వేదసాక్ష్యము జేదముగకా; ఘోషానుగా నింబరావృద్ధి భావిగోని కప్పవలె మెలంకుట కాదు. జాకవ్యవహారములు ప్రతిపాదము నడపుకొనవచ్చును. స్త్రీ పురుషుల సమానములు కలసియుండ నిలసి స్థాము భగవంతుని సాన్నిధ్యము. కావున స్త్రీలకును బలమంతరింపకు ఘోషా విద్యాగూడ గాదని యొందుచున్నాను.

విద్య.

స్త్రీ పురుషుల వ్యవహారముల జరపుటకు, తేజాభివృద్ధికి స్త్రీలు బోద్వడుటకును ముఖ్యముగ కాలనిసినది విద్య ప్రతిస్త్రీయును జాతీయవిద్య సభ్యసాయుట ముఖ్యసర్వము కాలమునట్టియు, తం యావశ్యకతకు బట్టియు, పత్నిత్వము నకు భంగము వాటిల్లకుండునంతరకు అన్యభావములూడ అభ్యసించవచ్చును కాని యని యభ్యసించవలె నను నిర్బంధముండక దేశభావ—మాతృభావకు తప్పక యభ్యసించవలెను. ఇది స్త్రీలకు ముఖ్యవిధి స్త్రీలు విద్యనేర్చుకొనుటలన అనురాగము గల్గిన భాగ్యముగాను, దయగల తల్లులుగాను, సమర్థ గలిగి యిట్లాంచుగాను యావలెను. ఇదియే వారికి పరమ భర్తము. కాలి ప్రత్యేకము స్వాంత్ర్యము నిమిత్తము ఇంకాండులో వారాను స్త్రీలకు నున్నంత జ్ఞానము మనస్త్రీల కకావశ్యకము గుణములు.

కాంత కేళదమిది సద్గుణములు ప్రతిస్త్రీకిని అలరడవలయును. దీనికి ముఖ్యముగ విద్యయే ప్రధానసోపానము. విద్య ములదినపుడే తుదియై యుక్తముగ అనుకును. దీనికి భారతము మున్నును గ్రంథములు చదువలయును. ప్రతిస్త్రీకిని వలయు సద్గుణములు బోధించుట యంతయు తల్లిదండ్రులవై వాపారకమి యున్నది. పత్నిత్వము బోధక భూమిమే వారినిన్నయు నిత్యము చక్కగ బోధింపవలయును. పత్నిత్వ మాచరించుటకు గల్గిన సందేహములు భర్తలకు తెలిసికొను చుండవలయును స్త్రీలు ఈ ప్రకారముగ మెలంగవలయు నని కోరుచున్నాడను.

ఒకనై నిరుదు ఆత్మమాత్ర్య చేసికొనుట

నికందరాభావ, నిష్టాబరణి.— పరపరా పటాల మనకు సంబంధించిన, 26 మరకర్మములు ఈమగల సద్గుణులైనవిగాను అను నైవనితరక నిష్కటిరాత్రి తిలమల్ గరి)నన్త కనబడినది. తుంగపు కత్తిగోతనమెవకు కోసిగాని అత్ర దాత్యకాత్య చేసికొనెనని యనుకొనుచున్నాడు. అతని స్నేహితుల కతడు అంతిమవంశము లర్పించుచు వాగ్విసయ త్రాము అతని బొబడి పడియుండెను.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

దాదాభాయి జ్యోతిబాబు — గుంటూరు జిల్లా సంఘము తరపున ఈనెల 4 వ తేదీ సాయంత్రము దొమ హైస్కూలు హాలులో దాదాభాయి నానోజివారి 92 వ జన్మదిన సమాగోత్సవము జరుపబడినది. వేపా నుబ్బిన్యాణ్యం దారిప్రభు గారు ఆనందరత్నమున చక్కని ఉపహారమునిచ్చి సభికుల నానంద పరచిరి.

గణపతి ఉత్సవము — భాద్రపద శుద్ధ చతుర్థి కాలము (1-9-19) బెహార్ననహళ్ళి బోర్డు నకందోరీ వతకాలమున సాయంత్రము కాలము గంటలకు హైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులునగు చు-రా-రాశ్రీ, పి. శేకట గారుయ్య బి. ఏ. గారి యజమాన్యముక్రింద నొక సమావేశముయ్యగు యథావిధిగ గణపతిపూజ జరిగెను. భాగవత కథంతికోపాఖ్యాని పారాయణము ఆంధ్రాంధ్ర కన్య దేవులలో ప్రార్థనలు ఉపహారములు జరిగెను. అనికార్యదర్శి గారు వ్రాయుచున్నాడు.

ఏలూరుపందెములు — దీక్షింబరు మాసము సమాపించుచున్నది. గతసంవత్సరమున స్థాపించబడిన సమ్యక్ ఆహ్వాని మిమోయల్ ఛాంపి ఉక్ పిష్టపందెములు ఈసంవత్సరము జరుగునోటితో అనుండేనా పుట్టుచున్నది. అందు విషయమై జరిగవలసిన పనులు ఏలయు జరుగుచున్నట్లు కనబడవు. మఖగోపురస్థి పుట్టుగా మాయముకట్టుగాక కార్య దర్శి గారు త్వరలో వికాభివృద్ధిచేయించిరచ్చి గా)కము అప కీర్తికాముగానుండుట్లు శ్రద్ధతోపనిచేసి మాంధనములకు ఆంధ్రాన గోమిచ్చుడును. ఇందుకు పురజను మాడ తరుగ తత్వము చేయుదురుగాక. అనియొకపురవాసి వ్రాయుచున్నాడు.

గాజాపేటగ్రంథాలయము — శ్రీరాజానాసిరెడ్డి వికలాధి నాయునిచే నిర్మించబడిన గ్రంథాలయలో గాజాపేట యను గ్రామము నన్నాగ్రంథపేటకు ననతిదూరమునందు. ఇత్యుదినుండగంబుగ ప్రవహించు టొకారమున నొక నెలయే టిత్తడను రమణీయకంబులగు నైత్రప్రదేశములతోడను నలు నైపులనావృతంబైతిభాగాంబుల పులంకంబుల ఉనివివరవచ్చుదంబు.తో విరాజిల్లుచుండును ఇట్టిమనోలాకరంబగు పుంబున పుస్తకభాండాగార ముండుట కడుంగడు శ్రేయోగాను కమనితలది భీమంతులకు కొందరు కుమారులు జులై 306 తేదీన శ్రీ ఆంధ్ర)బాలముజు మనోహరిని సుఖము నునవాచుచులంబంది పుస్తకపత్రికా పతకాలయము నొకదాని అతివైభవముతో నెలకొల్పిరి. ఇది వార్తంబించుటకు పూర్వము దీనికై 200 వందల గ్రంథరాజములు సేకరింపబడి యుండింది. అని పేర్లచెనుపు కంకరకర్మగాను వార్త యుచున్నాడు.

విద్యార్థి ఉపసభ: — గత మే నెలయందు ఆంధ్రవిద్యార్థి సభ అతివైభవముతో జరిగింది ఈ సభావృత్తాంతి మందరకు గత వత్సరము బాలుగ తెలియకుండుటచే విద్యార్థులు విశేషముగా వచ్చి యుండలేదు. రచ్చినవారు మాత్రం కట్టుబలతో పనిచేసినారు. సభజరిగినారు. పిల్ల తిక్కానాము కావించారు. అది వారకంబులారికి పరమతంబి అందు చేకగ్రింపగ అచ్చును. తింగి వాటినివచ్చుచుయుగాని సభనుగూర్చిగాని ఏప్రతికంబును ప్రకటింపి యుండలేక ఆప్యము మంచి తిరుణము కట్టిచియున్నది. దుకకట్టుము త్వరలో నుచిహేవుట కోరునుకట్టు నుచిగావ్యర్థి సభాసాయి సంఘాధ్యక్షులకు శ్రీ వి.ఎన్ శర్మ గారు రాజకీయవిధిగాని ఆలోచనకర్మముగ నుండుట తటస్థించింది. కంకర నాయకుగూడ నచ్చుటనే యున్నాడు. వారిద్దరను విద్యార్థిమము అను పాటుండువారె. ఇట్టి తిరుణమును మము వాగ్గొట్టుకొనకూడదు, ఉత్సాహముతో పట్టుబలతో ఎవ తెగనిగ్రహింకతో ఉన్నతాదర్శములతో కార్యమును గడంగవలయును. సంఘ కార్యదర్శులగు భీమశంకరం బాపిరాజు సీతాగామియ్య గార్లు యావిషయముయొందించునగా యనికోరు చున్నాడు. అని యొక బందరు సోదరుడు వార్త యుచున్నాడు.

Enquiry

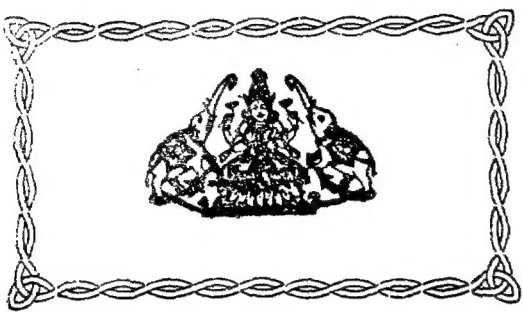
గుంటూరుజిల్లా చేన్రోము కాపురముడు దేవాధిపతుల బసవికొని గాత్రము 19 సం॥ల నుప్రవాణు మనూర ఇంకాని దినముల క్రిందట చెప్పినట్లుగా యిట్లుండవది మునుమున్నాను. వారి నాడ తెలిసిననా రెగ్రెనా సమయో మాత గాని ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆఫీసువారికిగాని తెలప ప్రార్థనము. దేవాధిపతుని వెంటటప్పయ్య, చేబోలు,గుంటూరు.

ఇట్లు హిందూదేశ నేన సామ్రాజ్య పరిపాలకులకు
మహాపాతక మయ్యెను. హిందూదేశ నేన కాలమున కేరయ్య
అదాపడిగా పంపినదిగాదు. సర్వ పాకర్యములతో గూడినది.
హిందూదేశమునన్ను పృథ్వీ దానికి చాల దుబ్బు కట్టించుచు
యుండెను. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారికి హిందూదేశము నను
ష్ఠించి ఇంకను నతుష్ఠించుచున్న నేలను, పాకర్యములను విడి
రించి చెప్పటకు శక్య వధియుండ గోరెదను.
వివరించి చెప్పనిదే విదేశ అలముగల హిందూదేశ నేలను
భరించుటకుగాని హిందూదేశమున కెంత ఒత్తిడి గలిగినది
స్పష్టముకాకలదు. వాయుపశ్చాన్నమున నీ సమయమున
లెక్కలకు పద్దులను చెప్పట బాగుగానుండును. వివను ముఖ్య
మాలైనవాని చెప్పకతప్పదు. యుద్ధారంభమున హిందూదేశ
నేనతో నుండిన 4598 నుండి బ్రిటిషు సైనికాధ్యక్షులవలన
580 నుండి సెలవుమీద అంగ్ల దేశముననుండి యుద్ధము రాగనే
యుద్ధముకాకు పృథ్వీదేశము నందు నీ లిప్త వేయ బడిరి.
తను పటాలములతోనో, ఫిరంగివనములతోనో యుద్ధరంగమున
నకు నుండునది సైనికాధ్యక్షులవలన 2800 నుండి నుండునది

విశాఖ చరిత్ర:—విశాఖ పట్టణంబున గల బోధ
నాధ్యక్షన పాఠశాల విద్యార్థులందఱు యథాత్ర
రంబుగ ఈ పంథ తస్మిం బున నూడ భాద్యి పద ముద్య
చరిత్ర దినంబున విఘ్నేశ్వరుని నిలిపి రాగ భోగాదుల
విఘ్నకంబుగ నరచేర్చిరి నగరాత్రోత్సవ శుభయంబు
కార్యకోమాను నూచిక ప్రకారము అనదినంబునను యోగవ్యాసం
బుఁ పురాణంబులు, హరికథనములు మొదలగువి త్రైభవ
ముగా జనుచున్నయది. తొలిదినంబున ఈ. రా. రా.
మదగంటి సూర్యవారాయణ కాశ్రీ గారు నియమములై గణపతి
తత్త్విమునుగూర్చి మృగమనుష్యైః నవ్యనూనైః అమృతమణి
దినమున అంబరిలో అభిషేచమునవారాయణ పంతులు
ది విశాఖ పంతులుగారి పుత్రుల ముల్లూరు తోలకెల్ల
మొదలగు అంధ్రభోజులును ముద్రాపాదములును పంతులుగారి కుమార్తె
సేందిరి. అనంతరభిక్షులు, మునాగములును

విషయానుక్రమణిక.

జాబులు	2
శ్రీలు	3
సామాన్యశాసన సభ	4
కాకినాడ వార్తలు	5
ప్రధానవ్యాసము	
వనల విద్యార్థుల సమ్మేళనము	6
ఆంధ్రకార విజయమా? అధికార విజయమా? విట్టు	7
విరోధాసంగ్రహము	
విశేషతంత్రవాదులు	
జాతీయతంత్రవాదులు	9
స్థానిక వార్తలు	10
ఇంగ్లీషు తంత్రవాదులు	11-12
సృష్టించలేము	18

ఆంధ్రపత్రిక

1916 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 8-వ తేది
శుక్రవారము.

మరల విద్యార్థుల సమ్మేళనము

ఈ సంగతి ముందేని న్యాయశాస్త్ర కళాశాల లోని విద్యార్థులు చిరుతెలుగులు గారు. జవాబు దారీల నెరుంగనివారు గారు. ఎల్లరును విశ్వవిద్యాలయపట్టము వదిలిన వారు. న్యాయశాస్త్ర కళాశాలాధ్యక్షులును ఆగ్రహమునకు పేరైనవారు కారు. విద్యార్థులమిత్రులనియే పేరుగాంచినవారు ఆక్లివలననే విద్యార్థులహాసంఘమునకు కార్యదర్శిగా నియమితులయి యున్నవారు. ఇట్టి అధ్యక్షులకును అట్టి విద్యార్థులకును వైషమ్యము కలిగి విద్యార్థులు సమ్మేళనంతటి స్థితి సమకూరి యుండుట ఆశ్చర్యజనకము. న్యాయశాస్త్రాభ్యాస మొనర్చు విద్యార్థులకు పట్టపరీక్షకు చదువవలసిన పరిమితకాలము మొదట రెండు సంవత్సరములుగా నుండినది. ఇటీవల మూడు సంవత్సరము లొనర్చి మరల విశ్వవిద్యాలయమువారు ఆ కాలమును రెండేళ్లకు తగ్గించి నైచినారు. ఇదివరలో రెండేళ్లుగా నున్నయప్పుడు విద్యార్థులకు దినమునకు రెండేసి గంటలు మూడేసి గంటల వరకున తరగతులలో చదువుచెప్పుచుండినారు. మూడు సంవత్సరముల కాలముచేయతల పెట్టినప్పుడు కొంతవరకు అధ్యసనీయ పద్ధతి బలతరముగా నుండవలెనను ఉద్దేశముండినది. కాలము హెచ్చించుటకును పద్ధతి బలతర మొనర్చుటకును సరిపోవునని కొంద రభిప్రాయపడి యుందురు. కాని అధ్యసనీయ విషయములో నాటికిని నేటికిని విశేషము విభేదమున్నదని చెప్పవచ్చును. అందువలన నేటిదినము తరగతులలో విద్యార్థులు గడుపవలసిన కాలమును హెచ్చించుట యవసర మని సామాన్యదృష్టికి దోచబడును. అయిన రెండేళ్లు మూడేళ్లు మూడేళ్లు రెండేళ్లు అగుటలో

ఉపాధ్యాయులు మాత్రము హెచ్చింప బడినారు. ఇదివరలో నల్వారు బోధకు లున్నచోట ఇప్పుడు తొమ్మిండుగురు చేరిపోయినారు. ఇంద రకును పని కల్పించుట కళాశాలాధ్యక్షులకు కర్తవ్యము. కావున వారు కళాశాలలోని పట్టపరీక్షా విద్యార్థులు ప్రతిదినమును పగలు 10 గంటలు మొదలు సాయంత్రము 4 గంటలవరకును తరగతులలో బోధకుల యాజమాన్యమున సామాన్య కళాశాలల విద్యార్థు లున్నట్లులే ఉండవలసినదని నిర్ణయించినారు. సామాన్య కళాశాలలలో చదివించదివి విసిరి కొంచెము ఊపిరిత్రిప్పుకొనుచు న్యాయశాస్త్ర మభ్యసించు మని ఎక్కువవ్యయ కారణమే మైనను న్యాయకళాశాలను చొచ్చునట్టి యావనలకు మరల ఆ చిన్ననాటి మాట తప్పక వచ్చినప్పు డెంతటి యసహ్యము జనించునో అనుభవించినవారికి గాని అర్థము కాబలదు. అందులోను ఇదివరలో తమవలె చదివిన వారు, తాము చదువబోవు విషయములనే చదివినవారు, తాము చదువగల యన్ని ఏదో కాలముననే చదివినవారు, వారమునకు పనునేను గంటలకు పైబడి చదువని యప్పుడు తామిప్పుడు 25 గంటలకాలము చదువవలయు ననిన ఎవ్వరికిని భారముగా నుండక తప్పదు. అందులోను నిప్పుడు బోధకులు ఎక్కువయై నందున విద్యార్థులు దినము విషయము దినము చదివినారాయను విచారణ హెచ్చును. అనగా విద్యార్థులు ఇంటివద్ద ఎక్కువ కాలము అభ్యాసమునకు వినియోగము చేయవలసి యుండును. ఇంటివద్ద చదువు, కళాశాలలో పసిపిల్లల శిక్షణ వంటి శిక్షణ, స్వతంత్రముగా పుస్తకభాండాగారములో చదువుకొనుటకు వీలులేకపోవుట ఇన్నియు మరల సిద్ధావనలకు మెటిక్యులేషను చదువును జ్ఞాపకమునకు దెచ్చి చదువనిన వెగటుబుట్టించి యుండు ననుటకు సందియము లేదు. నిజముగా విద్యార్థి పై తరగతులకు వచ్చినట్లై బోధకుల పని ఆతనిని చూచాయగా నడిపించుటదక్క వేరుగాదు. ఊరక నూరిపోయుపద్ధతి విద్యార్థి వికాసమునకు సహాయకారి కాదు. ఆతనివికాసమును చెరువుటకు తోడైనను కావచ్చును. ఈ పరిస్థితి నాలోచింపక న్యాయశాస్త్రకళాశాలలో జరుపవచ్చునట్టి విద్యార్థులు తమ మేలుకీడుల నెరుంగగల కర్తవ్యవారుగా నుండురు కదా యనుటను గ్రహింపక బోధకులకు పనిచూపుటకై విద్యార్థులను నూర మొదలిడుట అధ్యక్షులు తలపెట్టరాదు. ఈ సంగతినే న్యాయపట్టపరీక్షకు చదువు విద్యార్థులు అధ్యక్షులకు మొదట తెలియజేసికొనిరి. ఇచ్చటి న్యాయకళాశాలలో విద్యార్థి ప్రతినిధి సంఘ మొకటికలదు. ఆసంఘము మూలకముగా తరువాత సవినయముగా విద్యార్థులు మనవిపంపుకొనిరి. పీడప రెండు తరగతులవారును ప్రత్యేకము ప్రత్యేకముగా అర్జీలు పెట్టుకొనిరి. ఏమి చేసినను అధ్యక్షులు విషయము విచారించు మని మైన అభయమియలేదు సరికదా నిన్నటిదినము విద్యార్థులను సమావేశముచేసి ప్రతిదినము అయిదు గంటలవరకు పని పెట్టుదు మని బెదిరించిరి. గ్రంథాలయమున నెప్పుడు చదువునది ఇంట నెప్పుడు చదువునది యని ప్రశ్నింపగా గ్రంథాలయమున సాయంత్రము తరగతు లైన

పీడప చదువవలసిన దనియును ఇంట నొకగంట కాలముచదివినచాలుననియు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. విద్యార్థులు మరల నేటిప్రాధున ప్రాధేయ పడినను అధ్యక్షులు కరుణ చూపలేదు. అంతట విద్యార్థులు తరగతిలో కూర్చుండుట లేదని వారికి తెలియజేసిరి. అధ్యక్షులు విద్యార్థులను బయటికి తరిమివేసిరి. ఈ సంభవము మాకెంతయు విచారకరముగా నున్నది. కళాశాల ప్రభుత్వపువారి కళాశాల. అధ్యక్షులు పట్టినపట్టు సాగించుకొన నెంచినచో సాగుట కష్టతరము కాదు. విద్యార్థులకు కీడుకలుగుటయు అసంభవము కాదు. కాని ఈవిషయమున విద్యార్థులు చేసినదియు గొప్ప దోషమని యనుటకురాదు. నేటివిద్యాపద్ధతికింద పడి నలిగిపోవుచుండు యావనలు మరియొక విధముగా ప్రవర్తించుట ఎదురుచూచుట అసహజంబున కెదురుచూచుటయే. న్యాయకళాశాల విషయముల నాలోచించుటకుగో నొక సంఘ మేర్పడి యున్నది. విద్యార్థు లొకపర్యాయము తమ మొరలను ఆ సంఘమునకు తెలిపికొని యుండిన బాగుండు నేమో. ఇప్పటికైనను ఆసంఘమువారు సంగతు లాలోచించి విద్యార్థుల బరువు తగ్గించి అధ్యక్షులకును విద్యార్థులకును స్నేహము కుదిర్చి నట్లు మెప్పురికిని కలుగకుండునట్లు చూచెదరుగాక యని తలంపవలసియున్నది. జవాబుదారీ నెరింగిన ప్రాయంపు యావనలను ఎచ్చటనైనను ప్రభుత్వపు నొకరిలో చేరినయెడల గౌరవు దోగములలో నతులందుచు ఉపలసినయట్టివిద్యావంతులను శిక్షణపేరిట విద్యార్థు లనుకారణము చేత విద్యాధికారులు అణగద్రొక్కకుండురుగాక యని నమ్మవలసి యున్నది.

పరపతి సంఘములు-పారిశుధ్యకార్యములు.

పరపతి సంఘములను పారిశుధ్య కార్యములకు వినియోగించుకొనవచ్చునాయను సమస్యను మన స్థానిక ప్రభుత్వమువారు 1913 వ సంవత్సరాంత దినములలో నాలోచించిరి. 1914 వ సంవత్సరమున ఉపయోగించుకొనవచ్చు నను తీర్మానమునకు వచ్చిరి. ఉపక్రమించి ప్రయోగిత్వా ఈతీర్మానమును రానునాఘము, కోయంబుత్తూరు, చెంగల్పట్టు జిల్లాలలో ఉపయోగించి చూడవలసినదని నిశ్చయించిరి. యూనియను పంచాయతీలు లేని యట్టి పెద్ద గ్రామములను ఇరువదింటిని ఏర్పరచి అచ్చటగల పరపతి సంఘములకు తమ తమ గ్రామములలోని పారిశుధ్యకార్యములకు గాను మొత్తముమీద రు. 17,618 లు గ్రాంటు మంజూరు చేసిరి. పరపతి సంఘములు ఈ ద్రవ్యమునకుగాను లోకలుఘండు కోడును అనుసరించి కాని తక్కిన స్టేడింగు ఆర్డరులను అనుసరించి కాని చిక్కులెక్కలు పెట్టవలసిన యవసరము లేదని తెలియజేసిరి. విశేషము తనిఖీయు వ్యయము మీద పెట్టలేదు. తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు మాత్రము పరపతి సంఘములు తీర్చిన పనిని స్వయముగా తిలకించి ద్రవ్యము సరిగా వ్యయమైనదో లేదో ఎంతవరకు ప్రభుత్వపువారి గ్రాంటు లో కూడ స్థానిక ప్రజలు తమ స్వంతద్రవ్యమును చేర్చి పనిచేసినారో తెలియపరచవలసిన దని ప్రభుత్వమువారు కోరిరి. ఇప్పటికి కొంతకాలము పని జరిగినది. తాలూకాబోర్డుల అధ్యక్షులు ప్రభుత్వమువారికి ఈ విషయమున కార్యనివేదికములు పంపియున్నారు. ప్రభుత్వమువారిని విమ

ర్పించినారు. పరపతి సంఘములును ఈసంఘముల ప్రోత్సాహముచే ఛానిక ప్రజలును పారిశుధ్య కార్యములను యుత్తముమీద చక్కగ నెరవేర్చినారని అభిప్రాయపడినారు. నాల్గు తావులలో ప్రభుత్వమువా డిచ్చిన గ్రాంటులు కాక ఛానిక ప్రజలు చందాలు వేసికొని పనులు నిర్వహించినారట! మరియెందుచోట్ల ప్రజలు ఉచితముగా స్వకాయకప్త మొనర్చి తమ వాటాత్యాగమును తాము కనుపరచినారట! ప్రభుత్వము వారు తాము ముప్పక్రమించిన ప్రయోగము ఫలవంతమైన దని సంతసించుచున్నారు. ఇక ముంగు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు తమ వివేచన నుపయోగించి భారాళముగా పరపతి సంఘములను పారిశుధ్యకార్య నిర్వహణమునకు వినియోగించుకొనవచ్చునని ఆనమతి యిచ్చుచున్నారు. తాము కాబోర్డు అధ్యక్షుని తనీమాత్ర ముండిన చాలునని తెలియచేయుచున్నారు. ఇదియెంతయు సంతృప్తికరము. హైందవప్రజ నెరిగిన వారెట్టివారును పరపతి సంఘములు పారిశుధ్య కార్యనిర్వహణమునకు సమర్థములు కాకపోవునని ఎన్నడును అనుకొని యుండజాలరు. మూడేండ్లు ఈమాత్రము నిర్ణయమునకు పట్టుటయే అట్టివాడికి అనవసర కాలహరణముగా దోచకపోదు. ప్రభుత్వము వారొక్క పారిశుధ్యవిషయమును పరపతిసంఘముల కొప్పజెప్పుట కంటె న్యాయవిచారణ శక్తులతో గూడ కూడిన పంచాయతులను శీఘ్రగతిని నిర్ణయించుట నొనర్చిన యెడల ప్రజలకు స్వకార్య నిర్వహణకై ఎక్కువ త్వరగా సమకూరగలదు. పరపతి సంఘములు పారిశుధ్య కార్య నిర్వహణమున చూపిన ప్రతిభ ఆపంచాయతు లన్ని కార్యములను చూపగలవనుటకు సందియములేదు. ఊరక ఏవ్రాలక్ష ఎనుబది ఎనిమిది వైపుతలు పూయుటకంటె బునాదులతో ప్రారంభించి చక్కని కట్టడమును కట్టుట యుత్తము. వైపుతలవలన ఫలము లేదనువారము కాము. స్వకార్యనిర్వహణభవనము అసలే పడిపోకుండ నుండుటకీ వైపుతలు పనికిరాకపోవు. కాని నీనివలన నిజమగు స్వకార్య నిర్వాహక ప్రతిష్ఠాపనలు మన కబ్బుచున్న వని మాత్రము భ్రమపడుటకు వీలు లేదు.

అనధికార విజయమా? అధికార విజయమా?

పంజాబులో నొక హృదయరంజక సంభవము జరిగినది. అచ్చటి జిల్లాబోర్డుల శాసనము సవరణకు వచ్చినది. సవరణబిల్లు శాసనసభలోనికి ప్రవేశ పెట్టబడినది. దానిని శాసననిర్వాహనభవారు ఉపసంఘమునకు ఆలోచనకు పంపినారు. ఉపసంఘమువారు ఆలోచించినారు. ప్రభుత్వము వారు ఆబిల్లు శాసన మైనయెడల ప్రజలకు అనుగులము కలుగునను అభిప్రాయముననే స్వాతంత్ర్యము హెచ్చగు నను ఉద్దేశముననే ఆ బిల్లును ఉపక్రమించిరి. కాని ఉపసంఘమువారు ఆలోచించునప్పుడు ఉపసంఘములోని అనధికార సభ్యులందరును ఒక్కొక్కరిగా భేదాభిప్రాయము కలవారైరి. ఆబిల్లు శాసనమైనపక్షమున ప్రజలకు ఏమాత్రమును ఉపయోగము ఉండజాలదని అభిప్రాయపడువా రైరి. అంతట అధికారసభ్యులు చేయవలసినపని ఏమి? సామాన్యముగా మనము ఎదురుచూడదగిన ప్రత్యుత్తరము నొకమునకు తెలిసియే యున్నది. ప్రభుత్వమువారు తమ దృష్టిపథము తప్పని తలంపనే తలంపజాలరు. కాబట్టి అనధికారులయభిప్రాయము త్రోసివేయ వలసినదే. కాని శాసనము కావలసినదే. పంజాబులో సంగ

తులు ఇట్లు జరుగలేదు. ప్రభుత్వమువారు తమ బిల్లుశాసనమై తీరవలెనని నా కోరికకి మూడేకాల్లని పట్టువట్టలేదు. ఒకవేళ తాము తలంచినది సరికాకపోయినను కాకపోవచ్చునని అంగీకరించినారు. తమ యుద్దేశము మంచిదైనను తాము తలపెట్టిన పద్ధతి నొకములతో కూడుకొనినదిగా నుండవచ్చునని యొప్పుకొనినారు. అనధికారసభ్యులు ఏకగ్రీవముగా నెదుర్కునప్పుడు తాము ఆ బిల్లును మానుకొనుటయే న్యాయమని తీర్మానించినారు. ఈ విషయమును నిష్కల్మషముగా శాసనసభకు తెలియజేసినారు. ఇది అనధికార పక్షమునకు నుగోళపకారి. ప్రజా ప్రతినిధుల కుత్సాప్త సహాయకారి. భవిష్య దభివృద్ధి కల్పననర సోపానము. నిజముగా సర్వమిక్కిలమే ఒడయరుగారి కీ భారతభూమి చిరకృతజ్ఞత కనుపరచ గలదు. అనధికార విజయంబున కింత తోడ్పడిన ఆ యువార పురుషు నెల్లప్పుడు జ్ఞాపక ముంచుకొన గలదు. అయిన నిది వట్టి అనధికార విజయంబేనా? అంతకంటెను నెక్కువగా అధికారవిజయంబు కాదా! పంజాబు ప్రభుత్వాధికారులపట్ల హైందవభూమికి కల నెరవమున విభేద మిసంభవముచేత పొడగట్టలేదా! నాటికంటె నేడ ప్రభుత్వాధికారులకు పదిరెట్లు నెరవము విజృంభించి ప్రకాశించు చుండలేదా. ఒడయరుగారు నాడు మద్రాసు నగరమునకు వచ్చి యుండినచో ఎవ్వరో పంజాబు లెట్టి నెంట్లు గవర్నరట అనుకొనియుండు ప్రజ నేడు వచ్చేనేని అడుగో అల్లుడుగో ఒడయరు ఆతడు, అనధికారుల కధికార మిచ్చిన మహానుభావుడు, నిరంకుశపరత్వమును నెట్టి పారవైవ సాహసించిన మన కేంద్రకాడు అను హృదయపూర్వకొక్తులతో నుగ్గడింపరా? పరిపాలకునకు ఈవిధపు ప్రజాప్రేమకంటె కావలసిన బహుమాన మేమి కలదు. ఉదార ప్రవర్తన కుదార ప్రతికృతి కలుగు ననుటలో సందియం బున్నదా? సర్వమిక్కిలమే ఒడయరుగారి నిదర్శనము కైకొని యైన ఇతర ఛానిక ప్రభువులు అనధికార విజయ మధికార విజయంబేయనుటను గ్రహింతురా? అట్టి యధికారమే నిజమగు దేవదత్తాధికారం బని యెరుంగునురా? సర్వమిక్కిలమే ఒడయరుగారి మాగ్ధానుకార్యమై హైందవ ప్రజకు శుభంబానర్చి తామును శుభంబును పడయుదురా? చూడతగి యున్నది.

గుంటూరు నగరపాలక సంఘము

1915-16 క సంవత్సరమునకు సంబంధించిన గుంటూరు నగరపాలక సంఘపు కార్యవర్గము ఎట్టతినెల్ల హృదయభేదకము గాక హృదయరంజకముగా నుండుటకు పరిశీలించుచున్నాము. అట్లనట్లచే నొకములలేదని తలంపరాదు. అంతయు కలభ. కాని ఆలోచనలు నగరపాలకుల కివ్వకల్గివచ్చునని కావు. కల్గెనుగాని నివేదించునై విచార్య వాగ్ధయమగుంటూరు నగరపాలకులు ప్రభుత్వమువారు కేడచి సంవత్సరములలో చేసిన ఖండనములు మనసునకు దెచ్చికొని గుంటూరును బాగుపెట్టుకొనివారంటివని ప్రాయము చున్నాము. కన్నులడిహుండు ఎక్కువయైనది. కల్యాణ భాగుగా నగుచున్నది. శోభనలకుబ్బెట్టులో ముక్కలై పదార్థము శోభనలవై న్ననునదియు జనమరణముల లెక్కలకు లీకాల లెక్కలకు ఎక్కువకాగత్తనో ఉంచబడినది. ప్రభుత్వమువారి ప్రోత్సేకము గాగియును సాధ్యమైతర వరకు వినియోగించ బడినది. ఇట్టి యోగ్యతాప్రాయము కల్గెనుగా రిచ్చిన పిదప నగర పాలక సంఘము నిత్యము ప్రశంసితం వలసిన అవసరమే లేదు. ఆయన మే మెక్క మారు మార్చిమీ సంవత్సరమున చెప్పవలసి యున్నది. ప్రభుత్వమువారి ఖండనము కొంతవరకు ఉపయోగపడి యుండవచ్చును. కాని కల్గెనుగాని కొంత కొంతమను ప్రస్తుత కార్యనిర్వాహకులకును నిర్వివారి యుత్సాహమును ప్రోత్సేహించినందు నగరపాలకము

లందరి మాన్యునకు గడుముగా కారణములై నవలెను గూడించి యుండినచో బాగుండియుండెడిది. కల్గెనుగాని చక్కని ఆలోచనలను నొకకొలేను. గుంటూరు పురపాలక కార్యాలయమున పరివారి సంఖ్య హెచ్చించినందున క్షయము సంవత్సరమునకు రూ 18000 లు పెరిగి పోయినది. నగరపాలక సంఘము నకు నిత్యము యుండు గృహ్యము మన్నయై వై 15,000 లు కొంతకల్గినది. గుంటూరు పురపాలకసంఘపు ఆర్థికస్థితి క్షయముగా నున్నది. దీనియందు సంఖ్యకొన్ని గుండ్లుగా పోయినతావులతోపెట్టుదకపోవుటచే కల్గెనుగాని రెండువర్గాలకును దోడకట్టిపోయినవారట అన్నివర్గాలతో పట్టుకట్టబడినవలెనే గుంటూరులోను బీదగియును బాగుచేతలపెట్టుచునే లేదు! సానుభూతిగల గాన్తలెట్టికొని కల్గెను సానుమై యుండ గుంటూరు నగరపాలకసంఘము నిర్వివారి నే ఈలోకములకు నవరించుకొనక నవరించుటకు చుండును కలదా!

వింతల మరణము

రెండునా, పెద్దెంబరు 7 - నానోయిలో జి. ఎస్. నీకు ఆడు ఆంగ్లో ఇండియన్ బుక్ బిల్డింగ్ యును వాంతులను అరంభముగా ఆరవినచేత జరగా చూపిటాయెను పంపిరి. అదికొకమును శోభను కలిగియున్నది. వినియోగము ఆ బాటించెను. పెద్ద బాంపొడవ ఆయనపొట్టులనిచ్చెను. వానిలో నొకపొట్టు మిక్కిలమే ఆతడు చూచెను. వినియోగమున కనుమాను కలిగి మిగిలిన రెండుపొట్టులలో నొక పొట్టును ఒక బలమైన టుక్క కట్టుగా ఆది 20 నిమిషములలో మృతినొందెను. ఆ తరువాత ఒక వైద్యుడు చూపిటాయెను బహుశతి యిచ్చెను. ఆతడు వానినిరూపు వాడితిని నిరూపించునని చెప్పెను. బాంపొడవ గూడ ఆ తుండును చూచుది కిచ్చితిని చెప్పెను. తుండు నీసాయు పరిక్షారూపుకా కత్తులై యొద్దకు పంపిరి. గానిను వారు చాత్యనేరమని నిర్ధారణచేసి ఆనోకి తీయుచున్నారు.

దేశరత్నక శాసనము.

బరిగాని గవర్నరు గారికి ఇండియా సమమునా కలుగు విషయాది. ఈ శాసనము గుండుండి బ్రిటిషుదేశమునం దేర్పరపడియుండు ఈ దేశమునందు నూడ సంవత్సరక సంఘముల నేర్పరప గోరదము ఆ సంఘములలో నొకద్వయ భారతీయులకు నూడ సంఘములగా నేర్పరప గోరదము. ఇదిగవర చేయుచున్న విధానమును మదనము. మోషుడిన నేరములకు ప్రాతములకు నిండుకురి కెగిరి ఆరెగి వారములు మోషుగూడ గైకొని గంధమున చేర్పరలెను. వారిని రాజకీయ నేరములతోపాలు గొరవముగ యాడరలెను. వారి ఆలవాటుల ప్రకారము భోజన భాజనములను జరుపరలెను. వారి కుటుంబ పోషణయు నూర్చి వారి కందోళనయు గలుగనీడు నూడదల మేము ప్రార్థించెను.

రాల్ బ్రదర్సుకు జనపనార కంట్రాక్టు.

కలకత్తా జనపనారకల్ల ఎరువుతీర ప్రయత్న భరిగింది. లండను సంఘాధ్యక్షుడు రి. క. థేడీ నిర్మిత కంట్రాక్టు సభలో చదువబడినది. ఆనోరెంబరు 6 వత్సకసంఘములతో నానోడింప వుండ రాల్ కంటెరికి కంట్రాక్టు యిచ్చింపమని వత్తకు లన్యధా తలంపిరి. రాల్ కంటెరి నీ బిల్లింగ్ కలెక్టు యులను మాత్రమే వారతముగాని భరింపవద్దని వారు తెలుపి బుండింపితి. వారతమువారి స్వాధీనముచేసిరి. ఆ ట్లికలెక్టు చేయ సాధ్యము కాదు అని ఆ కంటెరివార్తలో నున్నది. ఈసభవారంముల కంగీకరింపరు, గవర్నరుతో నానోడింపకుండ వారతమువారు కంట్రాక్టు నిత్యురూపము. ఈ సభకుల ప్రకారమే గాక ఇంతకన్నును దొంగమునా కరుకూయులకు కర్తకుల ప్రకారము గూడ కంట్రాక్టుచేయ కంగీకరింపవారు చాలయంది కలదు. రాల్ కంటెరి యుద్వోకు లండనును గ్రీనుదేశములు గ్రీనుదేశము కుత్సాప్తము చేసి నీ కంట్రాక్టుచేయవని సభవారు తీర్మానించి ఆ తీర్మానమును లండను సంఘమువారికి కంటెరివార్తలన తెలిపిరి.

సోము రంగము

లండను, పెద్దెంబరు 7 - సోము రంగమున కట్టుకొన బడిన ఫిరంగులు బద్దగింపబడెను. జ్యూరులమీదనే ప్రయోగింపబడును. చాల్మెసులో బరానువారిరాడి గ్రామీ కావచ్చినది 1-7-186 లేదీ మొదలు 20 వరకు సాను జలయంది అంగ్లరాను సేనలు శత్రువులను పారదోలి నిశ్చేయ మొనరించినది.

ఐరోపా మహా సంగ్రామము

రుమేనియా పురోగమనము: ఓస్మాన్ ను వశపరచుకొనుట.

—:—

సోమునదీ యుద్ధము: శత్రుస్థానములను వశపరచుకొనుట

—————

మిత్రమునలి అవస్థానందము: గిష్టివద్ద ప్రబలయుద్ధము.

—————

బల్గేరియా పైనికవర్గ ముఖ్యవ్యోగి హత్యచేయబడినట్లు తెలియవచ్చుట

—————

కలుఖయిదీ: బాగుగ ఆదరింపబడునట్లు తెలియచుండుట.

—————

[రైటు రు ఏ జ స్సీ]

ఇంగ్లాండు

మెసపొటేమియా విషయవిచారక సంఘము

లండను, సెప్టెంబరు 5.— మెసపొటేమియా విషయ విచారకసంఘము ఈ దినము శమావేశమైనది. సేనా సంబంధముల విచారణ జరిగినది.

అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశము

బర్మింగ్ హాము వర్తకసంఘపు ఆత్మేపణ.

లండను, సెప్టెంబరు 6.— కాంతిసభ జరుగుచోటనే సభ జరుగుచున్నది. విరుద్ధపక్షముల అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశములను ఆమెరికను కార్మికసంఘము పాల్గొనుట కాసంఘమువారి వాదనలను చేయవలయునని పార్లమెంటరీ కమిటీ వారు నూచించిన విషయమును బర్మింగ్ హాము వర్తకసంఘము వారి వ్యతిరేకము.

స్ట్రీటురు ముంచబడుట.

లండను, సెప్టెంబరు 7.— “టూరిక్” అను బ్రిటిష్ స్ట్రీటురు ముంచబడినది. శానిటలలో 19 మంది రక్షింప బడిరి. తక్కినవారి బాడలు కలపబడినవి.

ఫ్రాన్సు

గిష్టి యుద్ధము.

లండను, సెప్టెంబరు 7.— నిన్నటిదినము సర్ డగ్లస్ షాగుగా టెల్లగ్రాఫింగ్—గిష్టి యుద్ధ తీవ్రము యుద్ధము జరిగినది. కోల్డ్ వెస్టరుండి నచ్చిన శత్రుపటాలములను ముఖిరంగి వర్షము తుడుచుకొట్టినది. ఈదినము 50 మంది ఖైదీలను దెచ్చి తిమి. శత్రువులపై పటాలముల అగ్రములను అగ్నివర్షమువలన పారదోలితిమి. తివ్రముల రంగమునందు శత్రువులఫిరంగులు జోరుగా పనిచేసెను. అగ్రావ్ బత్తరమున లాల్ సేన్ కావర తును రివర్ బోరును నడుమ జగ్మము పటాలములపై శత్రువులను గాల్చితిమి. మన వేగవిమానములు నాజుకు 13 శత్రు విమానములను పారదోలెను.

శత్రువుల వ్యక్తప్రయత్నములు.

లండను, సెప్టెంబరు 7.—ఈవర్తమానము సర్ డగ్లస్ షాగుగా టెల్లగ్రాఫింగ్—లూక్ అదవి పొంగింతయున శత్రువుల ప్రయత్నమును నశిపిరి. వారు నుభూమి భయద్ధము జరిగినవెనుక చాటిపోయిరి. బారిలో యుద్ధరంగమున ఇద్దరు సైనికోవ్యూలను 11మంది కైదీలను పట్టుకొనిబడిరి. గిష్టి పొంగి తమన తీవ్రమును యుద్ధము జరుగుచున్నది. ఫిరంగియుద్ధము తీవ్రముగా జరిగినది. శత్రువులు విషవాయు ప్రయోగము చేసిరి. న్యూకెల్లీ ప్రాంతమున శత్రువులు ఒకగనిని పేల్చిరి. లూన్ ప్రాంతమున మేము శత్రుకందకములను చుట్టడించి శత్రువులను కడ్డించితిమి.

సోమురంగయుద్ధము.

పారిసు, సెప్టెంబరు 7.— నిన్నటిరాత్రి యిట్లు పరికరింపబడినది.— సోమురంగ ద్వైతమున ఫిరంగియుద్ధము తీవ్రముగా జరిగినది. సోమురంగ యుద్ధమునకు సోమురంగి దక్షిణమున శత్రువులముద్రమును బరిగెను. ముఖ్యముగా సోమురంగి దక్షిణమున శత్రువులముద్రమును బరిగెను. ముఖ్యముగా సోమురంగి దక్షిణమున శత్రువులముద్రమును బరిగెను.

నడుమ అతితీవ్రమును యుద్ధము జరిగినది. వార్తాబోధిల్లము తుల్యభాగము వరానువారికిమైనది. సేనాఖిలున ననేక భాగములందు శత్రుకందకములును వరానువారి వశమైనది.

రుష్యా

జర్మనుసేనలు.

ఫ్రాన్సునుండి రుష్యాకు వంపబడుట.

వెట్రాగాడు, సెప్టెంబరు 5.—ఫ్రాన్సురంగమునుండి జర్మనుసేనలు రుష్యా అగ్రమురంగమునకు వచ్చుచున్నవి. బజ్జానీకిదక్షిణమున నైర్మలముఖమున కొన్ని తురుష్కపటాలములు వచ్చినవి. చెప్పకొనచున్నారు. 40 వేలమంది తురుష్కులు లెబర్నట్ వంపబడిరి. అక్కడ వానిని తగ్గించుచున్నారు.

రుమేనియా

రొమేనియా విజయములు.

ఒకోనా రొమేనియనుల స్వాధీనుకుట.

కోవెక్ పేగను, సెప్టెంబరు 6.—ఒకోనా, కెక్కులపాడులు రొమేనియనుల స్వాధీనమైనవి వియన్నానుండి తెలియ చున్నది.

అమెరికా

రివిన్యూబిల్లు.

వాషింగ్టను, సెప్టెంబరు 6.—రివిన్యూబిల్లును రాజకీయ సభరా రామోందిరి. యుద్ధోపకరణ నిర్మాణకాలవలన వారసత్వముల వలనను రాబడిపన్నుల సెక్యూర చేయుటవలన 2050లక్షలదొల్ల ధనములను అనుమతము. యుద్ధమున యువన అమెరికాయుద్ధమున జేవండనుండియు, ఆదేశమున దిక్షేయలైత వాడివ్యవహారమున వ్యతిరేకముగా నున్న యెడల ఆదేశములను ప్రతికారము చేయుచును అట్టి సందు చెప్పబడియున్నది. అట్టివాతులవారితో కండివార్డు మూలముగాను వాయువార్డులముగాను వార్డుల తెలియ జేయుట నిలిపివేయబడవచ్చును. ఆజాతులవారిపక్షమున అమెరికానుండి తిరిగివంపబడవచ్చును.

బల్గేరియా

బల్గేరియనుసేనాని చంపబడుట.

లండను, సెప్టెంబరు 6.— బల్గేరియా సేనాని కార్య నిర్వాహక సంఘాధ్యక్షుడగు జనరల్ బాప్టోగాడు బల్గేరియాను జర్మను ప్రాధులమును అనుగ్రహిస్తూ బోరిస్ రాజకుమారుని కింహాసనమునందు బోర్ ఫెర్డి నాండు గారిని రాజ్యభిష్టుని చేయుటకు బ్రయత్నించినందున, అతనిని చంపివేసిరి రొమేనియానుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

టర్కీ

కుట్ వైదీలు

బాగ్దాదు సమాచారము.

లండను, సెప్టెంబరు 6.— కుట్ వైద్య పట్టాభివేదన పట్టికెట్లు సి.టి. గాన్ గారు బాగ్దాదు 28వ తేదీనకు ఇట్లు వచ్చినారు.— కేఫ్ మనీవల మిచ్చుట ఇంగ్లీషు అనుభవప్రకారముగా తగ్గుము. ముఖ్యము శత్రువులు బాగుగా నాదరించుచున్నారు.

గ్రీసు

సెలోనికా రంగము

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము.

లండను, సెప్టెంబరు 7.—గ్రీసు రంగమునందు మన శత్రువులవారు శత్రుకందకములపై అనేక పర్యాయములు గవినీ అనేవలను బుడిచిగొనిరి. మనవాదికాదళము నిధోరి యెదుట నున్న శత్రుపటాలములపై ఫిరంగులను గాల్చెను. డొయిరన్ రంగమునందు తీవ్రమును ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది. శత్రుఫిరంగులు లండోబాపై అగ్నినిరుపించెను. మన అగ్నివర్షమున అవి మరల నూరబడెను. ఒకశత్రువిమానముపై ఫిరంగులు కాల్చి డొయిరన్ రంగమున నేలగుల్చితిమి.

పరానువారి ప్రకటనము.

శత్రువులు పారానోదా జెరియను ఫలమున శత్రువుల గాల్చిరి గాని ఒక బ్రిటిషు ప్రాసరు స్ట్రీమానడికి దక్షిణ భాగమున బల్గేరియను ఫిరంగిస్థానములను చుట్టుపెట్టెను.

దేశీయ తంత్రీవారలు

(మా స్వకీయ వితేఖుల యొద్దనుండి)

మదరాసు

ఒక విందు.

తెంగుళూరు, సెప్టెంబరు 7.— తెంగుళూరులో సుపె ట్టుకొంటు పటాలముల సైనికులకు కాలిబంతి పోటీ ఆట జరిగినది. ఆటకు మహారాజాగారుమాడ వచ్చిరి. గెలిచిన వారికి కెండిగిన్నె నిచ్చిరి. వారు పోలట విందు చేసిరి.

బంగాళము

నిర్బంధావాస శిక్ష నిరాకరణము.

దక్కా, సెప్టెంబరు 7.— ఇటీవల చిట్టగాంధీ హత్య కేసులో అలహాబాదు వద్ద బంధింపబడిన :లిన్ కాంతిహూన్ అను నతనిని ఈదినము పోలీసువారు పట్టుకొనవచ్చి చుల వారాయణగంజికి తీసికొనిపోయిరి. నిర్బంధావాసశిక్షను అతడు నిరాకరించెనని అతనిని ప్రత్యేక వ్యాయంసంఘమువారు విచారింపి తీర్పుచెప్పుతరని తెలియచున్నది. ఎం. స్మిథర్ వి. సి. ఎస్. గారును, బాబు ప్రాణానీశ్ బోస్ గారును, తమార నురేశచంద్ర సింహ గారును ప్రత్యేక వ్యాయంసంఘమువారి దురుదురు.

మాలా ప్రధానోపాధ్యాయుని హత్యకేసు.

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 7.—మాలా గర్భ మెంటు పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుని హత్యకేసునందర్భ మన మహాద్రవధదాసు అను విద్యార్థి హత్యను పురికొల్పి చేయించెనని మాలా సెషన్సుజడ్జిగాను అనికి ఆ జ్యూరీ ద్వీపాంతర వాదనకు విధించిరి. ఈవిద్యార్థి రాజప్రేమలక్ష్మీతో చేరిన వాడుగాను ఉపాధ్యాయునియె యమామలో అతనిని చంపెనని రుజువయ్యెను. ఈ విద్యార్థి హత్యద్రునందు అప్పీలు చేసెను. అప్పీలు ఈదినము దాఖలైనది.

రైలుమార్గము

చౌమల, నుర్ర ప్రవేషులనుపు రైలుమార్గము మఱల బాగుచేయుట రాకపోకల యధాప్రకారము జరుగుచున్నది.

కళాశాలా విశేషములు

కలకత్తాలో నగర కళాశాలవిద విశుగురతుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 7.—ఈదినము కలకత్తాలోనగర కళాశాలవిద విశుగురతుట. విశ్వవిద్యాలయ గతులయందు వ్యాసించి విద్యుద్వ్యవస్థముల దగులబెట్టెను. వానినుండి దట్ట చుగుపాగ వెలువడెను. అదృష్టవశాన సెన్యోకి ఆపాములు గలుగలేదు. భవనపు ఉత్తరభాగము విరిగిపడినది.

ఇంకొక అపాయము.

కలకత్తా, రాజధానికళాశాల శాస్త్రరీతిలకాగార మన ఈసామంతాలము నాజుగు గంటలకు శాస్త్రరీతిలకాగార ను అర్. ఎల్. డత్తుగారు గంధకధృతితో నేమియో చేయుచుండగా మొగచుండు కాటాపోయిరి. అతనిని వెంటనే వైద్యకళాశాల ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోయిరి. అతని కన్ను ఒకటి బాగుకాన తెలియచున్నది.

నా భావన కృష్ణము

PARIS.—Last nights communique reported violent bombardment in various districts north of the Somme but no infantry fighting the enemy was reduced to impotence southward of the Somme by violence of our artillery fire and was unable to Counter-attack. Four bomb-mortars and sixteen machineguns were found in a captured trench north of the somme. The enemy bombarded our new positions from vauz to chapitre wood on the right of the meuse. Two-hundred and eighty prisoners were captured here in yesterdays attack.

THE GREAT WAR.

Allied Offensive: Severe Fighting at Guinchy.

FIGHTING ON SOMME SECTOR ENEMY POSITIONS CAPTURED.

Chief of Bulgarian General Staff: Reported Murdered.

KUT PRISONERS: REPORTED WELL TREATMENT.

ROUMANIAN ADVANCE: ORSOVA TAKEN.

[Reuter's Agency.]

British Front.

Severe Fighting at Guinchy.

Enemy Parties Scattered.

LONDON, September 7.

Last night's communique from General Sir Douglas Haig reported severe fighting at Guinchy. A large enemy party emerging from Courcellette was scattered by our artillery. Fifty prisoners have been taken to-day. Numerous hostile working parties have been dispersed by shell fire. Enemy artillery has been active on portions of the pieval front. We successfully bombarded the Germans north of Arras between La Bassée Canal and Richelbourg. A patrol of four aeroplanes encountered and drove off thirteen Germans.

Enemy Counter-attacks Repulsed.

LONDON, September 7.

In a communique this afternoon General Haig reports the enemy counter-attack on Leuze Wood has been driven back after hand-to-hand fighting. The enemy left two officers and seventeen men prisoners. Fighting at Guinchy continues. There has been considerable mutual artillery firing the enemy using gas lachrymatories. The enemy exploded a mine at Neuvillevaast. We carried out very effective bombardment of the enemy trenches at Lens.

New Somme Battle.

LONDON, September 7.

It is officially announced that the guns captured by British on the Somme will not be exhibited, but will be used against Germans.

Reuter's correspondent at headquarters says:—As a result of the fighting at Guillemont, we occupy a long crest commanding the ridge. The Germans are now at a great disadvantage in this very important sphere of operations. The enemy are sheltering in shell holes or hastily made trenches, without dug-outs, exposed to our gunfire. It would not be easy for the Germans to shorten their line, but it is a question now, not of occupying territory, but of killing bodies.

A German communique states that twenty-eight British and French divisions are attacking on the Somme. The Allies are now within reach of the great road linking up Bapaume, Peronne and Roye, the three main German bases on the Somme. The French have carried out fine performances in steadily pushing on, despite fog and rain, under cover of artillery. The Germans at Barleux were ten times hurled forward to reverse the fortune of war, but every time melted before the furious French fire.

The French advance has almost closed in Chaulnes. Since the 1st July twenty-nine French localities have been freed by the British and the French.

French Front.

Fighting on Somme Sector.

Important Enemy Positions Carried.

LONDON, September 7.

PARIS.—Last night's communique said: North of the Somme there has been violent artillery firing but no infantry action. Southward of the Somme several important positions have been carried after bloody fighting, in which we took a large number of prisoners. There has been intense cannonading on the right of the Meuse. Between Vermandovillers and Chilly fighting has been particularly stubborn. The northern portion of Vermandovillers has been carried. German trenches have been carried on different parts of the front.

RUSSIAN FRONT.

Germans Reinforcing from France.

TURKS ON THE LINE.

LONDON, September 7.

PETROGRAD.—The Germans are reinforcing their armies on the South-eastern Russian front from the French front. A small body of Turks is reported on the South-western line south of Brzezany, but forty thousand have been sent to Lemberg, where they will be armed.

Balkan Theatre.

REPORTED MURDER.

Of Chief of Bulgarian General Staff.

LONDON, September 7.

It is reported from Rumania that General Jostow, Chief of the Bulgarian General Staff, has been murdered in consequence of his efforts in the direction of the withdrawal of German influence from Bulgaria and the replacement of Tsar Ferdinand by the Crown Prince Boris.

Artillery Activity.

British official despatch from Salonika says:—On the Struma front patrols made

several raids on the enemy trenches and took some prisoners. Our Navy successfully shelled the batteries of the enemy concentrated opposite Nedbori. Artillery has been active on our Doiron front. Hostile guns shelled Vladoja. They were silenced. An enemy aeroplane was shot down and fell in flames in Doiron.

Bulgarian Batteries Silenced.

PARIS. Salonika communique says. Enemy violently bombarded Porojand Doldzeri. British cruiser silenced the Bulgarian batteries in the direction of lower Struma.

A GREEK PATRIOT.

SALONIKA, September 7.

Despite Bulgarian opposition, Colonel Christodoulos and the garrison of Seres have reached Kavalla, and are said to have seized two forts. Volunteers are joining Colonel Christodoulos.

ROUMANIAN FRONT.

Roumanian Advance.

Capture of Orsova.

LONDON, September 7.

COPENHAGEN.—It is reported from Vienna that the Roumanians have captured Orsova and Kerkisbad.

Great Britain.

America at International Labour Congress.

Birmingham Trade Union's Objection.

LONDON, September 7.

The Trade Union Congress at Birmingham has rejected, by a majority of two to one, the recommendation of the Parliamentary Committee to accept the invitation of the American Federation of Labour to take part in the International Labour Congress to be held at the same time and place as the Peace Conference.

The Mesopotamia Commission.

LONDON, September 6.

The Mesopotamia Commission resumed its sittings to-day, when military evidence was taken.

WAR AT SEA.

Steamer Sunk.

LONDON, September 7.

The British steamer "Torrige" has been sunk. Nineteen of crew have been saved and the remainder are missing.

Captain Smart's Case.

LONDON, September 7.

The case of Captain Smart of the Indian army is recalled by an announcement in the Gazette of reinstatement of John Ford Elkington in rank of Lieutenant-Colonel Warwick with a previous seniority in consequence of the gallant conduct while serving in the rank of the French Foreign Legion. The Gazette on October 31st 1914 announced that Elkington had been cashiered by sentence of court-martial. Then after thirty years service he left the army and joined the Foreign Legion.

RAID ON BRITAIN.

Lieut. Robinson's Feat

Looping the Loop.

LONDON, September 7.

Lieutenant Robinson flew to France and was wounded at Lille in May last year. He has been "up" in all the London raids since last September. He is entitled to rewards amounting to £3,500 for being the first airman to fell a Zeppelin in England. Describing his achievement himself, he said: I had been up over an hour, when I saw the first Zeppelin, flying high. I followed her, climbing to get above, but there was a heavy fog, and she escaped. I attacked at long range, but the airship made off before I could see if any damage had been done. I met a second airship just after 2 o'clock, at 10,000 feet. Soon she appeared to catch fire in the petrol tank, and the flames spread rapidly. She made off to the east, but in a few minutes her nose dipped, and she dived slowly to earth in flames. I was so pleased that I hoped she looped the loop several times then signalled to cease firing and returned to the aerodrome.

A Thrilling Account.

A Comrade's Story.

LONDON, September 7.

A comrade of Lieutenant Robinson who was also chasing the Zeppelin gives a thrilling account of the duel at 12,000 feet. The Zeppelin was frantically trying to shake off the pursuers, emitting clouds of smoke and wildly firing machine gun. Lieutenant Robinson, flying

TELEGRAMS.

at terrific speed, charged the raider, which then burst out into flames vividly colouring clouds beneath. The second airship, seeing the fate of its companion, turned tail and fled.

A Damaged Zeppelin.

Sent to Germany in Sections.

AMSTERDAM, September 7.

The "Echo Belge" states that a Zeppelin raider from England landed at Mons badly damaged and was sent to Germany in sections. Several of the crew were wounded.

TURKEY.

Kut Prisoners.

News From Bagdad.

LONDON, September 7.

A prisoner taken at Kut, Flight Lieut. C. B. Gasson, writes from Bagdad under date July 23rd.—"There are several of us here in the English Hospital. We are very comfortable and are very well treated."

United States.

The Revenue Bill.

Adopted by the Senate.

LONDON, September 7.

WASHINGTON.—The Senate has adopted the Revenue Bill. It provides for the raising of 205 million dollars annually by taxes on inheritances and munitions of war and increases the income-tax. It authorizes retaliatory measures against countries discriminating commercially against America during war in which America is not engaged. For instance, the President may deny the use of the mail, telegraph cable and wireless facilities to the citizens of such nations and also prevent ships of such nations from leaving American ports.

Latest Telegrams.

LONDON, September 7.

Russian communique says.—The Russians have occupied Halicz-Semikowitz-Wodniki Railway line and are bombarding the town of Halicz, which is in flames. General Fieberbatcheff has driven the enemy from a series of fortified positions and is advancing westward.

He has crossed at some points the river Naraiuvka which is a tributary of Unila Lipa.

PETROGRAD.—The enemy have been driven from their last line of defence in the region of Brzezany.

PARIS.—This afternoon's communique says:—On the right bank of the Meuse yesterday we attacked on a front of fifteen hundred metres along Vaux-Chapitre. Lechenois line and occupied first line trenches capturing prisoners and machineguns. Strong enemy attacks on hospital farm Southeast of Bellofens Aerodrome and South of Barleux have been repulsed with very heavy losses. Hitherto four hundred prisoners taken south of the Somme yesterday have been counted. It appears that the Germans we beat yesterday east of Chilly belonged to a Saxon division hurriedly brought from Aime. Our aeroplanes have been active on the Somme watching movements of the enemy infantry dropping bombs in the rear of the German lines and firing at marching troops with machineguns.

Our gun aeroplanes repeatedly bombarded the enemy trenches. Two enemy aeroplanes were killed and five were forced to descend damaged.

Exports for August show an increase of £13,281,468 in value and imports of £67,159,155 as compared with figures for August last year.

LONDON, September 7.

AMSTERDAM.—The "telegraph" states that the insurrection in Dutch East Indies has not been localised but was carefully organised and is therefore serious. The insurgents on 2nd inst. violently attacked Fort Moeara Tebo but were repulsed leaving twenty killed.

HAGUE.—The Governor-General of Dutch East Indies reports that the village of Moeara Tambesi has been occupied after heavy fighting it is presumed that the family of the former Sultan are concerned in the disturbances.

The Times appeals to War Office to withdraw from arrangement by which Messrs. Halli have been appointed sole jute buying agents for the Government and says that London jute firms criticise amended scheme mainly because submission of tenders to the contract committee on which Halli are represented means disclosing of business to rivals and because Halli support Swedish shipping interests regarded contract highest national interests.

PEKING.—Count Hasegawa has requested that Divisional commander whose troops were concerned in the Chengchiang incident (see August 16th) shall be reprimanded certain senior officers dismissed and those directly in control punished. He intimated that questions of apology by the military Governor and of compensation to the families of those killed would be left to the voluntary settlement by China. Count Hayashi has further requested the Chinese Government to consent to the establishment of Japanese Police Stations in places in southern Manchuria and Eastern Mongolia where there are Japanese communities and to engage Japanese Police advisers in these regions in order to prevent disputes in future.

The state of things at Wellington is perfectly satisfactory. Our soldiers are well housed, well fed and thoroughly comfortable. Mr. H. Moberly I. C. retired was at Wellington on the 5th and visited the station hospital sanatorium and enteric convalescent depot and he says that everything is satisfactory. Most people have been misled not being able to distinguish between a hospital and an enteric convalescent depot. Most of the men at Wellington are convalescent not sick. There are some sick in the station hospital who have cots with spring mattresses and are well looked after.

The P. and O. steamer "Mandala" which left Bom on the 6th ultimo arrived in London on Wednesday 5th instant, all well.

TELEGRAMS.

Calcutta.

City College Building.
STRUCK BY LIGHTING.
NO LOSS OF LIFE.

CALCUTTA, September 7.

To-day the City College building was struck by lightning and the electric light passed through the rooms and fans causing clouds of smoke carbon in them having been burnt on "fornicators" no one was injured nor the building damaged.

Accident in Another College.

Professor Burnt on the Face.

An accident took place in the Presidency College laboratory at about 4 p. m. to-day when Mr. R. L. Dutt, demonstrator while experimenting with sulphuric acid was badly burnt on the face. He was immediately removed to the Medical College hospital where he has been detained for treatment. It is feared that he will lose one of his eyes.

DEFENCE OF INDIA ACT.

Representation to Governor.

The Indian Association have submitted a representation to the Governor in Council with regard to the administration of the Defence of India Act. The Association has appealed to the Government to follow the English procedure and appoint an advisory board before whom all papers including explanations of persons proposed to be interned to be read and their cases finally disposed of by them. The appointment of an advisory board to deal with cases of internment is the irreducible minimum consistent with that regard for rights of personal liberty which is the corner stone of British system of administration in all parts of the world. The use of force where the person is taken from a person whom it is proposed to intern and that papers are placed before a judicial officer whose opinion is taken before internment, urge that charges or at any rate material and substantial part of them, should be communicated to the political aspect in writing and his explanation also in writing taken thereon. The Association further express the hope that if such a board be appointed there may be at least one or two Indian members on it. With regard to the treatment of interned persons the Association submit subject to restraint put upon interned persons who are in a hostile state prisoners, they should receive all comforts and conveniences to which they have been accustomed and they should be relieved of all anxiety for maintenance of their families.

Baled Jute Shippers Association.

A Special General Meeting.

At a special general meeting to-day of Baled Jute Shippers Association the following telegram dated 5th September received from the Chairman of the London Jute Association by his firm in Calcutta and understood to represent views of that association was considered. "Calcutta misrepresentation. Government concluded arrangement without consulting association or firms. Ralli placed whole establishment at the disposal of the Government on terms barely covering all expenses. Consider that no other firm could undertake do business on this basis. Apart from Ralli's unique organisation basis of arrangement includes they share all Ralli's purchase of loose jute at net cost subject to Government audit". After discussion the meeting unanimously resolved to telegraph in the following terms to the London Jute Association in reply. "Referring to Mr. Leods telegram dated the 5th September to his firm members of Baled Jute Shippers Association consider arrangement arrived at with Messrs. Ralli Brothers is very unsatisfactory and they still maintain trade here should have been consulted before any contract was entered into. For it appears to have been taken for granted that no other firm or firms could act satisfactorily for the Government as Messrs. Ralli Brothers. As regards the question of terms many firms here would have been quite prepared to work on the same conditions as those so far revealed in Mr. McLeods cable and would even have been willing to work on terms more favourable to the Government if the question had been put on patriotic grounds. The Association would also like to be informed fully of all terms and conditions of arrangement with Messrs. Ralli Brothers. It is considered in the opinion of the association that placing of order with that firm has tended to lower the prestige of the other British firms in the eyes of the Indian community. The Association would further enquire what in the opinion of the London Jute Association would have been the value of Messrs. Ralli Brothers unique organisation in the event of breaking out of hostilities between Greece and the Allies, as it may be perceived that Messrs. Ralli Brothers staff in India consists mainly of Greek subjects.

Outbreak of Enteric Fever.

Corporation Note to General Committee.

The Health Officer to the Corporation of Calcutta submitted a note to the General Committee to-day with reference to the present outbreak of enteric in the city. He described the outbreak as mild in character. From 3 deaths in the week ending on the 29th July the number of deaths rose to 10 in the following week. A fortnight later weekly deaths had dropped to 4. It rose again slightly but is now again declining. Total deaths in August were 34 against 15 last year and 29 in the quinquennial average. The cases were sporadic. The fact that there were only 3 deaths among Mahomedans showed the probability that the disease was water borne, from tanks or river bathing. The latest fatality was Mr. A. D. Anderson, exchange broker, which took place yesterday. Other Europeans in the same house were attacked but less seriously.

Malda Head Master Case.

Appeal Admitted.

At the High Court to-day before Justices Chaudhuri and Newbould an application was made for admission of appeal on behalf of Mohendra Nath Das, a student who was convicted by the Sessions Judge of Malda, on abetment of murder and sentenced to transportation for life. The victim in this was the headmaster of the local Government School, who was an object of hatred to the anarchist party. It was alleged that the accused being

TELEGRAMS.

a member of the anarchist party committed the murder. Their Lordships admitted the appeal.

Disobedience of Internment Order.

A Special Trial Case.

Dacca, September 7.

Nalini Kanto Ghose, whose name in connection with the Chittagong murder case is well known and who was arrested at Allahabad on his way to Cawnpore, was brought to Dacca under Police escort last week. He was then taken back to Narayanganj. It is understood that he will be tried by a Special Tribunal for alleged disobedience of the orders of internment under Section 2 of the Defence of India Act. The Special Tribunal will consist of Mr. M. Smithers, L. C. S., Babu Frankishore Bose, and Kumar Suresh Chandra Singha, Deputy Magistrate.

Bombay.

Quadrangular Cricket Tournament.

BOMBAY, September 7.

A record crowd witnessed the game in the first round of the quadrangular Cricket match when Hindus met the Presidency European eleven this morning. Weather conditions were all that could be desired. The Presidency eleven this year is as strong as could be. Major Creig, Captain Goldie MacCormack, Captain Kirkwood, Captain Cooper and Simms are all tried cricketers and are in perfect form. Lance Corporal Bowman from Hampshire Regiment, Bangalore, played for Lincolnshire second class English Championship Private Remnant is also a county player. Outstanding figure in the Presidency side, however, is F. Tarrant of Middlesex who is considered one of the best all round cricketers of present day. Strength of Hindu side has been augmented by inclusion in the international contest for the first time of four new players viz Butaram, Dalvi, Naidu and Swami. It is no doubt a representative side strong both in batting and bowling.

Play began punctually at 11-30 Hindus winning the toss decided to bat. Sardar Butaram and Devkar opened to attack of Tarrant and Simms. The pair began well but misfortune of the side began with the fall of Butaram and it culminated into disaster when five of their best wickets fell between scores 40 and 60. There was some rally thereafter century being signalled at 1-30 after two hours play for loss of seven wickets. On resuming after lunch the remaining Hindu wickets added fifty four to the score Doodhar being chiefly responsible for them. Eventually the innings closed at 155.

The Presidency commenced batting at 4-30 and contrary to expectations made a poor show. The first four wickets fell for bare five, the fifth when 12 was reached and the sixth at 30. When stumps were drawn for day all but last pair were disposed of for 86. Tarrant one of the not outs was the only player to reach double figure. Playing cautious game he made 55 highest score of the day and remains unconquered. The play will be resumed at noon to-morrow.

Scores: (Presidency)

Major G. J. Greig St. Butaram b Naidu 2.
Captain K. O. Goldie b Dalvi b Joshi 2
Captain T. W. Kirkwood run out O.
Pte. Remnant c Naidu b Joshi O.
K. H. McCormick c Joshi O.
F. Tarrant batting 55.
H. L. Simms c Butaram b Joshi 8.
Captain K. E. Cooper b Dalvi 2.
Pte. Bowman b Chandrana O.
J. G. O. Scott c Kantak b Joshi 9.
J. R. B. Hastings batting 1.
Extras 10.
Total 89.

Bombay Share Market.

BOMBAY, September 7.

The market in cotton mill shares was unsettled with a slightly weak tone. Davids declined to 602½ and Central to Rs. 2520. Standards were quiet at Rs. 1745. Swadeshi declined to Rs. 1915, Fazulbhoy to Rs. 745. Currimbhoy to Rs. 410, Crescent to Rs. 205, Colaba land and Mill shares to Rs. 1405, Madhowji to Rs. 1525, Kohinoor to Rs. 775 and Indore Malwas to Rs. 490. Indian bleaching were firm at Rs. 241½ and Ahmedabad at Rs. 1010. Tata Mills were quiet at Rs. 490. The Bank shares were unchanged. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were weak at Rs. 1185, Tata Iron and Steel declined to Rs. 217½, and deferred were weak at Rs. 1400 and Tramways were steady at Rs. 330. 3½ per cent Government paper stood at Rs. 76½ and 4½ at Rs. 97½. Conversion Loan ex-warrant Rs. 91 and Warrant Rs. 10.

South India.

An At Home.

BANGALORE, September 8.

Colonel Frank Johnson and officers of the 26th Royal Sussex regiment were at home last evening to a large gathering of prominent ladies and gentlemen to witness a football match between Sussex and Kent regiments teams for the cup presented by His Highness the Maharaja. After an exciting play Sussex team won by two goals to nil. His Highness, who was present presented the cup and also miniature cups to individual players.

BRIEF TELEGRAMS.

With reference to the suggestion made in the Viceroy's speech regarding the smallness of unallotted seats to be disposed of by nomination, the "Punjabee" says: "What the country wants is not any enlargement in the number of the nominated members, but an addition to the number of elected members, and what the Punjab, for instance, insists is that she should return two representatives, a privilege enjoyed by the other major provinces, instead of one as at present."

The breach between Chauramla and Suvasara on Nagoa Muttra section has been repaired to-day at 12 hours and through communication restored.

TELEGRAMS.

Simla.

Supplementary War News
Official Cables to the Viceroy.

SIMLA, September 7.

The following telegram, dated the 4th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The French and the British in combined attack made a further important advance. The British attacking the enemy at several points captured part of Guinchy and the whole of the strongly fortified village Guillemont. The British front now runs 400 yards east of Guillemont from Guinchy to near Falfemont farm. The British also gained ground east of Mouquet farm, recaptured portion of trenches north west of Delville Wood which were captured by the Germans on Thursday and made several hundred prisoners.

The French attacked the German positions on a front of four miles between Maupas and the Somme swept away large enemy forces and carried villages le Forest and Clearty and the position between them and all trenches along the route from the forest to Combes up to the outskirts of the latter place. Heavy counter-attacks was driven back by French artillery. The French captured over 2000 prisoners, 12 guns and 50 machine guns.

Before Verdun the French repulsed attacks against village Meury and on both sides of Vaux Souville Road. Violent artillery action took place on Trentine front.

The Italians drove off the attack on Mount Civaron in Sugana Valley and raided the enemy trenches east of Gorizia.

The Russians repulsed attempts at offensive in the Riga Region and south of Kovel. Fierce fighting is proceeding on the Upper Zlota Lapa and towards Halicz and the Russians have carried several positions and forced the enemy to retreat to west. The Russians captured several heights in Carpathians near Jablonity pass and near Dorna Watra.

The Austrians after five days fierce battle have withdrawn to the western bank of the Cerna the northern tributary entering the Danube near Orsova.

Violent artillery action is reported from the Balkan front and Servians repulse of Bulgarians attack near Zvaskao.

The Russians repulsed a Turkish attack west Gumiskhanah 40 miles southwest of Trebizond. Heavy fighting continues round Oghnut. The Russians are pressing the Turks near Sakiz in Persia.

Thirteen airships raided the eastern counties of England and three approached the outskirts of London. After being engaged by anti-aircraft guns and aeroplanes one burst into flames and was destroyed, the other two were driven off. A great number of bombs were dropped promiscuously over east and south-eastern countries but casualties were only one man and one woman killed and 13 persons injured. Some houses were damaged but there was no military damage of any sort.

British naval aeroplanes on the 2nd successfully bombarded the ship building yards at Hoboken near Antwerp and on the 3rd effectively bombarded enemy aerodrome, 11 miles south east of Bruges.

The following message dated the 5th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—The British have gained further ground north of Falfemont Farm and heavy fighting continues in that part. Fighting on Sunday was very severe the British advance being stubbornly contested and the enemy making repeated counter-attacks, supported by very heavy artillery fire. The advance was almost everywhere completely successful at the outset and most of the enemy counter-attacks completely failed. But in Guinchy which was at first captured the British were compelled to give ground regarding however hold on a part of the village despite several heavy counter-attacks. During Sunday night the enemies counter-attack against newly won position north-west of Mouquet Farm was also repulsed. The British gain amounts to 3000 yards front on an average depth of 800 yards including the strongly fortified village of Guillemont and 800 prisoners.

The battle on the French sector was continued on Monday with extreme ferocity. The French progressed east of village Le Forest and occupied the flank hill west of Marrieres Wood. Violent counter-attacks were driven off. Number of prisoners taken north of the Somme in two days is 2500. The French success south of the Somme was even greater. They attacked on a front of 12 miles from Barleux to Chaulmen captured first the fine trenches from Barleux to Denicourt, established themselves on the outskirts of Berny Soyecourt, and Chilly was captured. 2700 unwounded prisoners were taken. Fresh attempts made by the enemy in the Verdun region against Vaux Chapitre Wood were repulsed and the German attack in great strength a little further east, was stopped at the outset by the French fire.

The Italians repulsed two violent attacks against their new positions on Mount Carriol.

Severe fighting continues on the Russian front. Heavy attacks made after release of asphyxiating gas south of Baranovitchi were repulsed by the Russians who carried the position and near Brzezany in Galicia. The Russians captured 2721 prisoners. The Russians also carried a series of heights on the Hungarian frontier. Between August 31st and September 3rd the Russians captured 385 officers and 19,030 men.

The Roumanians have advanced further into Transylvania in the north east and on the southern frontier in the region north of Varra near Dobrie have repulsed the Bulgarian attack.

The situation on the Salonika front is unchanged. Hostile artillery activity in Doiran sector is increased. Russian offensive in Oghnut region continues.

British armoured cars had a lively exchange of fire with Kurdish forces west of Lake Van. Dar Es Salaam has surrendered and the British naval military forces now occupy their former capital of the German Protectorate. All German forces remaining in the field are retreating in the direction of Mahenge upon which the British pursuing columns are converging.

Miss Kamakoti Natarajan B. A. daughter of Mr. K. Natarajan, Editor of the Indian Social Reformer, has been appointed Assistant Professor of History, Women's Government College Madras.

Mr. Natarajan comes to Madras on Sunday morning.

వృత్తాంత లేఖలు

గుంటూరు వార్తలు.

(మాస్ట్రీయ విశేషము వర్తమానం)

౧ వ వార్త.

గుంటూరు, ఆగస్టు ౧: - గుంటూరు టౌన్ షిప్ మేజిస్ట్రేటుగ నున్న ఇ. కోటయ్యగారిని ఇరుకొండ తహసీల్దార్ దారుగ మార్చినట్లును, ఇరుకొండ తహసీల్దార్ కస్తూరిమాణి కర్కరావు పంతులుగారిని ఒంగోలు తహసీల్దార్ దారుగ మార్చినట్లును తెలియజేయుచున్నది.

౨ వ వార్త.

మాజిల్లా కోర్టు ప్రిజెంటులో నొకరు రాయచోటి లింగయ్య సోమయ్యలుగారిపై నీరుధ్వజ తేలికకేసు పెట్టారు. పెనాల్ జడ్జిగారు విచారింపి రిటోషియరు తీర్పు చెప్పినందున వారి మీట్రులగు మాడభూషి వేదాంతం వరసింహాస్వయ్య గారు కొందరిమిత్రులకు వారిగృహమును అల్పాహారం దొంగిరి.

హిందూపురము వార్తలు.

కాల మాసము.

హిందూపురము, సెప్టెంబరు 4: - మా ప్రాంతమున సకాల మాసము వర్షించినది. పంటలు తృప్తికరముగ నున్నది. కొన్ని ప్రాంతపు లింకను నిండలేదు. మా మునిసిపాలిటీలోని కోర్టులకు తగిన సదుపాయములేదు. వర్షము వచ్చినందున పురవాసులు పనులకురకు చెప్పి నలవిగాదు. మా పురమునందు వ్యాపారము దిరిగిగాభివృద్ధి చెందుచున్నది. మా పురమునకు పురపాలక సంఘము నేర్పాటు చేయలేదు. త్వరలో నీ యేర్పాటు జరిగి పుర మభివృద్ధిలోనికి వచ్చునుగాక!

విద్యాభివృద్ధి.

మా పురమునందు ఉపయోగార్థము తాలూకాబోర్డు వారు మొదటిగ్రేడు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలను గతవారమున ప్రారంభించి: పాఠశాల మొదటిస్థితియందుండి వనిచేయుచున్నది. సెకండరీస్కూలు స్థితి తొందరకలుగగలదా యను మొదలగు సంగతులను గురించి యోచించుటకు ఎలీసల తాలూకా బోర్డువారు ఒక కమిటీని యేర్పరచి యున్నారు. ఆ కమిటీ రెండుమాస పర్యాయములనుండి తగినవిచారణ చేసియున్న మాపురాభివృద్ధివిజ్ఞప్తి రెండు పాఠశాలలు ఆవశ్యకముగ నున్నది. కనుక తాలూకాబోర్డు అధికారులు యోచించి రెండును అభివృద్ధి చెందుటకు తగిన యేర్పాటులు చేయుచునని నమ్ముచున్నాము. విద్యాభివృద్ధియు, దీర్ఘాయుష్యమునకు నగు తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటు యందు విషయమై శ్రద్ధతీసికొనవలసి యున్నాడు.

విశేషచంద్రికా నిలయము.

విశేషచంద్రికా నిలయము ఆందరికి యుపయోగముగ నుండునట్లు బహుమధ్య సుమాకు ౩ సంచిల క్రిందకు నెల కొల్పబడినది. నిలయమునందు వివిధవార్తా పత్రికలను ఆంగ్లేయంధ్ర గ్రంథములను గ్రామవాసులు పఠించుచున్నారు. ౩ సంచిల నుండి వనిచే యున్న నిలయమును వృద్ధిచేయుటకు బడులుగ కొందరు ప్రతిబంధకముగ నున్నారు. విద్యాభివృద్ధికి పాటుపడువా రందరుచేరి నిలయమును ముందరికి తెచ్చెదక గాక. నిలయమునకు తహసీలుదార్ నీ. రామకృష్ణారావుగారు అధ్యక్షులుగా నుండుట కామోదించిరి. ౨౪ నెల 20-క తేదీ నిలయమునకు దొకసభ జరిగినది. అందు విద్యుత్ కళామలులైన మండలిక వేంకటకామయ్యగారు గాయత్రి గురించి యుపన్యసించిరి.

ఒంగోలు వార్తలు.

(మాస్ట్రీయ విశేషము యొక్కవం)

ఒంగోలు, సెప్టెంబరు 5: - మొన్న గురువారము సాయంత్రము ఒంగోలు తాలూకాబోర్డు ప్రత్యేకసభ, మాడివిజ నలు ఆఫీసున కా గ్రామీణులయొక్క సమావేశమయినది. అందు, నాగులుప్పలపాటి నివాసులుభూస్వాములు చివ్రుల శ్రీరామ శర్మగారు జిల్లాబోర్డుకు కృత్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఒక యుపన్యాసము.

మొన్న సాయంత్రము మాపురమునందుగల విద్యులయ మునందు, మాజీమంత్రి నివాసులు, ప్రకృతము ఉన్నతపాఠశాల యందు చుత్రిపాధ్యాయులుగా నున్న వారదాసి శ్రీనివాస రావుపంతులు.పి. ఆనర్థుగారుమట్టివొడ్డి వేంకటసుబ్బారావు గారి యుపన్యాసము కింద "హిందూమత చరిత్రము"నుగురించి

ఆంధ్రమున నుత్పన్నించిరి. అందు కీర్తినివాసరావుగారు వేద ములవాటి నుండియు నింతవరకు హిందూమతమునందు జన్మచున్న మార్పుల సంగ్రహముగ చెప్పిరి. అంతయుగాని యితర మతములవలె హిందూమతమునకొకరు మూలకారకులని చెప్పటం కష్టతరము. అంతపూర్వమున బుద్ధులు మహావీరులు రామ మోహనులు స్వామి దయానంద సరస్వతి రామకృష్ణ తరకు వారసు, శంకరుడు విశేషాంతుడు, మున్నగు స్వాధ్యక్షులుగా కాలానుసారముగ మతమునందు కొన్ని మార్పులచేసిరి. కానివీరిని మతమునకు సంస్థాపకులని చెప్పవలెను. అంతయుగాని ప్రతి మతముయొక్క ఆదర్శములు నిత్యము, మనమతమునకు నిబిడీకృతములు యున్నవి. ఏనుక్రిస్తు బోధించినతత్వము లన్నియు మనహిందూమతములోని బుద్ధుని బోధనలేనవి చెప్పిరి. కొందరు బౌద్ధులు పౌన్నీవాసు వల్లి ఆచరణ నిరసించి, తమ మతం సంస్కర్తయొక్క బోధనల ప్రకారము పని చేయుటయొక్కచేసిరి. అంతయు, నొక ఆంగ్లేయుని చెప్పినట్లు, యొకరిపరిపాలనలో నుండిన హిందూమతము వాళ్ళను చెలకరించి. హిందూమత మునందు రాజనీతి, సుమ్రైత్యత, మున్నగువినిపియున్నవి. శ్రీనివాస రావుగారు రాబోవువారమునందు, హిందూమత చరిత్రములోని ముఖ్యవిషయముల, యుపన్యాసమునకు ఒక విద్యార్థులకు దొంగిలించుకొనినారు.

చతుప్రకర్మము.

పశువుల సంరక్షణయొక్క తెక్క లన్నియు, ఆడిటరు నెలటూరు వరదాచార్యులవారిచే పరిశీలించబడినది. రెండు మాసముల గడచిన పుర్యవహారము, ఈ యలసిన చుదాల వింకను కార్యవిర్వాహక సభ్యు లిద్దరి యుండలేదు. ఇందుల గురించి వరదాచార్యులుగా రొక రిపోర్టు గానీ కార్యవిర్వాహకుల కిద్దరి యున్నారు. ఎంతయూ సభ్యులుమాడ బోరిండు ప్రకర్మన అధ్యక్షులుగాని, కార్యకర్తలుగాని, కార్యవిర్వాహక సంఘము నెవరు దారింకితరపు నుచులేదు. కారణముహిందూ మత కష్టతరము.

గ్రంథాలయ సంఘము.

మొన్న యధ్యాత్మము చేస్తునందు, ఒంగోలు తాలూకా గ్రంథాలయ సంఘము కార్యవిర్వాహక సంఘ సభ సమావేశ మయినది. మాజీమంత్రి గ్రంథాలయ సంఘమునకు తాలూకాలోని ముఖ్య స్థలములందు, వేళలుగా ప్రజల కాంక్షలను తరచుచున్న ముఖ్య విషయముల గురించి యుపన్యాసముల ఆయా విషయములందు నైపుణ్యము గలవారిచేత నిర్వహింపబడినది. సంఘమునకు కార్యనిర్వహణ

తప్పకుండాను పూర్వము తీర్చినంతయుల (తరి సభ్యుల యొద్దనుండి చుదాలు వసూలు చేయుట కాక, గ్రంథాలయ మొక్కటి సాగుచు, రూపాయల కష్టతరమునందు చుదా నియ్యటకుకొరబడినది అధ్యక్షులుగా రొకరిని నియమించినవాగుగా నుండునని తీర్మానింపబడి, అధ్యక్షులుగా నుండుటకు గాను కొందరి వేర్లు మానిపబడి వారి అభిప్రాయముల గను కొనబడుటకు, కార్యదర్శులకు ఆజ్ఞ నియమించినది.

కీర్తి శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

(ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-2-0

౩ పి ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.

హాస్టల్ నెంబర్ 212, మదరాస్.

నవ్యవృత్తిక విష సందేహిని.

మాకు (100) మా నాయలు బహుమతి.

ఏమియు నమ్మకము!

నవ్యము బోధకు!!

తేజ కొండెవాలు వలన, మంట పొట్టుకు తగిన పరిహారమును బొంద తేజమిగుల కష్టపడువారలకై చేసిన యాపదమును గవి పెట్టితిమి. కట్టిన పోట నీరుగల తైలక్షణిలో ప్రకార ముపయోగించిన ఒకటి రెండు నిమిషములలో మంటలు పొట్టుపోవును. ఈయాపదమునందు గుణము లేదని ఋజువు చేయు వారలూ, మా యాపదమును మాకు తిరిగింపి తమకు నెలవైన మొత్తమును గాబట్టికొనుటయే గాక (100) మానూరూపాయల బహుమతి సందుటకును వర్తలగుదురు.

వెల 2 సీసాలు ౫౦ ప్యాకెట్లు 1-కి 8 ఆ. పోస్టేజి ౩ ఆనాము. ఒకపైకవడ (2) ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొన్న పోస్టేజి ఉండవలెను.

1 వజక్ ప్యాకెట్లయల పోస్టేజి 5-0-0
1 వజక్ ప్యాకెట్లయల పోస్టేజి 1-కి-0-0; వెల ౫౦

చాక్ నెలర్ పాకెట్ల పేనా వకాము.
స్వాంపిక్ కోనవార ఆంధ్రా ప్రాంపు పంపవలెను.

టి సీతారామ మొకరియ్యారు.
౩, కందర్ప మొకరియ్యారు. తిలకలిక్కిడి, మదరాస్.

తామర తైలము

తామర, తీట గజి మొదలగు వానికి వేరెత్తినది

తామర ఒకవిధమైనపురుగువలన చర్మముమూడగాని, వెండ్రుకలలోగాని, గోల్లలోగాని, పుట్టువచ్చును.

పురుగులలోని భేదమునుబట్టి తామరలోను 2, ౩ భేదములుగలవు.

రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము పూరితవాళకములగు చాల

మంచి మందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతి గాంచినది. అనేక

దేండ్ల నుండియున్న తామర నాలుకైచునాయలు దానితోకడ

పోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాసి యున్నారు.

కావున తామర, తీట, ననుగ గజి మొదలగునవి గలవారందరు

ఈతైలమును బు సారివాడి మాత్రగోరెదము. వెల 0-4-0.

దీనిని దాచిన మంటయొండను. చర్మమునలు పెట్టును. పుండుకుడను.

అమృతాంజనం డిపో, ౪, తంబు శైవీపేడి, మదరాస్.

వాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

అమెరికాపుర రక్తమునలు పరించువాడ్యములకు కిరిమనంటి మందు. జ్వరపులు, ఉష్ణపులు, గండమాలులకు శ్రుండ్లను, (కాలికోళ్ళులకు అన్ని విధములకునగు గజుగు చర్మకోళ్ళులకు పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిని

(28)

కళామర్మసాగ్రహిల్లా గజు మిమ్మట విస్మంకము, సుహృదమైనను మధ్యకస్మియ అన్ని విధములైన దోషములకు హాస్టము. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్మికబంధమును కోళ్ళులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరమును. శరీరాకోళ్ళులను ౫౦౫ తేయును. 1౪ కోళ్ళులకుర మందులకు 4 టేబుల్ స్పూన్ బుడ్డిలో అమ్మబడును.

వాస్తవికులు:- పి. డి. సావంత్. 144. వనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

ఆంధ్రమహాభాగవతము వచనము.

ఇయ్యది అతి సులభ శైలిలో శ్రీలక్ష్మీ శా
లరకు కూడ తెలియవలయు వ్రాయబడియున్నది.
వేదాది విషయముల యందులో మొదటగా ను
న్నను బాగుగ వివరింపబడి యుండుటవలన చదువు
వారికి మనోహరముగ నుండును. ఇందు ఆయా
పంచవ్యాయకముల తగిన శీత్రములును చేర్చబడి
యున్నది. ఇప్పటికి దేశమంతటా పూర్తి అయినది.

- ప్రథమస్కంధము 1.0-0
- ద్వితీయ స్కంధము 1.4-0
- తృతీయ స్కంధము 1.4-0
- చతుర్థ స్కంధము 1.4-0
- పంచమ స్కంధము 1.4-0
- ఆషటమ స్కంధము 1.0-0
- సప్తమ స్కంధము 1.4-0
- అష్టమ స్కంధము 1.4-0
- దశమ స్కంధము 1.4-0

235 ఆర్. శంకరేశ్వర లండుకో,
లనందా నువ్రాయబడినది, మద్రాసు.

తైత్తిరీయ స్మార్త బ్రాహ్మణ
నిత్యకర్మాక్షరము

సవ్యరాంధ్రప్రయోగము. 820 పుటలు వెల 1-4-0.

ద్విబాహు అశ్వేషాచలంపదగిరి, స్వామి, సంధ్యవం
దన, బౌద్ధాన, బ్రహ్మయజ్ఞ, తిలకార్చన, శ్రీశృంగేరి, అతిథి
పూజలును, వాగ్విసంబంధించిన, భస్మధారణవిధి, స్థానీపాకవిధి,
సమద్రీప్నావిధి మొదలగు ఇతరవిషయములు దాదాపు అర
విషయములు ఆంధ్రప్రయోగముతో వివరముగ నిండుగలవు.
దాదాపు 8 వేల గ్రంథములు భిన్నములు.

2 సదాచారము:- సాంధ్రతాత్పర్యము. ౧౨౦-౦. ఈ
రెండుగ్రంథములు ఒకపాఠ్యముగా కొనువారలకు ౨-౦-౦లకే
ఇచ్చెదము. ఇవిగాక భారతభాగవతాది గ్రంథములు. వా
యోగ్యుడైనవారికి గ్రంథములు, తొట్టివైద్యగ్రంథములు, ఇతర
వైదికగ్రంథములు, గాయత్రీ, ప్రాశస్త్యంధ్య, జగద్గురు అది
శంకరాచార్యులు, మున్నగువారులు ముద్రణ అభించును.
కలయినవార తీసికొనుటగా వ్రాసికొనునది.

మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని, గుంటూరు. శేక
డి. వి. కర్మ పూర్ణ, కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాసేడి.

గ్యాల్వీన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్ల నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయ
గలగు తరీకీయను నెచ్చుటకు మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
తునో యేమేధాగములు యేమేతనులుచేయునో అవి ఇ
శీయినపుడు స్వల్పముగావేయ రీతియను యాచుండును.
ఇట్లు అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
కోరెట్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించ
గవర్న మెంటువారివద్దనుండి లై సెన్సు యిప్పించి కంతులను
జూరులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి వ్రాసు అట్లో యరు వెల 15 రేడి నుండి ప్రారంభమగును.
వ్రాసులో చేరదలచిన విద్యార్థులు ఈ వెల 20 రేడిని గాని
అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికొనవలయును. పాఠ
శాల విద్యార్థులు కోరినచో నితనిండుటకు తా కోసంగవలను
ఈ ప్రెస్ నుడవారిండువాకి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాల్వీన్ లండ్ కో, ప్రాప్యే, మోటారు
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మీ బోయీలరు

విశేషకాలము కనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామోజిషన్" ను
యజయోగింపవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్తకట్టి పొక్కులు
పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక మెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు
నిచ్చును; అవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్త పట్టుకుండగను శుభ్రముగాను
నుంచును. ఈ కామోజిషన్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు
చెడిపోకుండు ఎక్కుటి కెక్కుడుక్రొత్తనానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు
యేజుట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రము 1-కి రు 25-0-0

ది రిలయన్సు పౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సును,
తపాలబెట్ట నెం 553 రు
మదరాసు

(నై కామోజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ వత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

469

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

ఈమురబ్బ సాలామిసిరి కాదని యజువుచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు
జెప్పరేడు. నిరాకరించినచో కోర్టుమామగా పొందవచ్చును. దరఖాస్తునకల్ల బాల్కునులోనే భాతునవ్వును
కలిపి కాకి చూర్చుకొనేము బహిష్టై, మరణకామముగల దుఃఖము ననధింతుడు. ఈ సాలామిసిరి
మురబ్బ నేపించియెడల అట్టి దుఃఖము తోగి విశేష బహిష్టకంఠన్న యి కృతాశించుచు చి
కామము నుభయగి జీవించును.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల భాతుపుష్టికలుగను, స్వచ్ఛస్థితియ మనన, భాతువు
మూత్రముతో కలసిపోవుట మనన, నిరుచురకు మనన, బహుమాత్రవ్యాధి మనన, విశేషబలము
కలుగను, క్రమము కృద్ధియగును, అకలి యెక్కుర యగును, చక్కగ మలవిసర్జనమగును. సాలామిసిరి
అవనది బిజిచాలించును. ఇది కాబూల్, కాందహార్ దేశములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు
ఈవస్తువు విశేషముగా తినెదలగా మనదేశపు 4 గుడ మనస్థుల బలము అదేశమున ఒకమనషికి గలదు. వై మురబ్బాక
నేపించి చుంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మండులతో చేర్చి తయారుచేయబడి యున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉత్తర
గించిన దాకల్ల పూర్తిగగుణము కలుగును. 2 రి డబ్బాను ఉత్తరయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణ మిచ్చును.
అనుబావ పత్రిక పార్కులతో పంకబడును.

15 తులాయి, డబ్బీ వెల య. 2-0-0. తపాలశిర్పు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు, నె 5, అనన్యరోడు, బెంగుళూరు సిటీ

కలరామాత్రలు:- కలరా వ్యాధివలననే ఒక విధమైన అంటు బాధ్యము ఇది గాలియందునీటి
యందు చలమానువు నైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును. ఈ పురుగులు, శరీరములో
కేరి రక్తమును జెరుపును. ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇమిడి వెంటనే విష పురుగుల జంప
ప్రారంభించి, వాంతివలన తగ్గించి, మూత్రము వెడలించి నాడికి పుష్టి కలుగజేయును.
వెల 0-6-0 అమృతాంజనము డిపో, 6, లంబు శెట్టిబ్బి, మద్రాసు.

బంగారు పతకములను

మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయు
ర్వేదీ యావధ ప్రవర్తనములయందు నిచ్చిరి
జాండూ ఫార్మ్యూటికల్
వర్క్సు

శేష్యాములు, బిల్లులు, మాత్రలు మొద
లగునవి యన్నియు శాస్త్రోక్త ప్రకారంబున
సిద్ధపరుచుదురు. వెలపట్టికకై వ్రాయుడు.
ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాష
లోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధాని
లోను ఏజెంట్లు కావలయును

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

ప్రపంచ చరిత్ర

(నాల్గవసంచిక వెలువడినది)
గ్రంథకర్త గా. మారిస్కోర్వో త్రమరావుగారు, ఎం.ఏ.
లోకములో ఎన్ని రాజ్యములలో కలిగినవి. గలించినవి.
ఎందరో రాజులు పుట్టినారు, గిట్టినారు. ఎన్నియోజాతులు
మనినవి, చనినవి. ఎందరో మహానభావులు జన్మించినారు.
నిర్యాణ మందినారు. జరిగిన యద్ధములకు లెక్క లేదు,
ప్రబలిన మతములకు మిలిలేదు. అయిన మార్పులకు అంతము
లేదు. పట్టణములు పల్లెలైనవి. పల్లెలు పట్టణము లయినవి.
రాజ్యములు అడవులైనవి. అడవులు రాజ్యములైనవి. అనాగ
రికులు నాగరికు లైనారు, నాగరికు లనాగరికు లైనారు.
ప్రభువులు అంకితు లైనారు, అంకితులు ప్రభువులైనారు.
ధనవంతులు దరిద్రు లైనారు, దరిద్రులు ధనవంతు లైనారు.
జ్ఞానవంతు లంధకారమునబడినారు, అంధకారమునబడు వారు
జ్ఞానవంతు లైనారు. ఈ యంతటికిని రెండే కారణములు—
కాలము, మానవుడు.

ఎప్పుడెప్పుడు ఎచ్చటెచ్చట ఏ ఏ విధముగా ఈరెండు
కారణములు పనిచేసినవో తెలిసికొనుటకు ఎవ్వరికి ఇష్ట
ముండదు? ఎవ్వరికి కుతూహల ముండదు?

ఆ యిష్టమును పూర్తి చేయునది మా ప్రపంచ చరిత్ర.
ఆ కుతూహలమును సంతృప్తిపరచునది మా ప్రపంచ చరిత్ర.

ప్రపంచచరిత్రా కార్యాలయము
145, టంకసాల పీఠి, మద్రాసు.

మోహినీ తైలము

5 తులముల నూనె నీసా 1-కి వెల 0-12-0
కస్తూరి తుల ౧ కి రూ 30-౦౦
అమృతాంజనండిపో, మదరాసు.